

ካደረገ ፡ ዘንድ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ በዝተው ፡ ወዳገሩ ፡ እንዲገቡ ፡
 ለት ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ብርና ፡ ወርቅም ፡ በብዙ ፡ ቁጥር ፡
 ከመርከብ ፡ ከምድር ፡ ባቡር ፡ ከጋሪ ፡ ከሌላም ፡ ነገር ፡ የበለጠ ፡
 የለውጥ ፡ አፋጣኞች ፡ መሣሪያዎች ፡ ናቸውና ፤ የሠሩትን ፡ ሥራ ፡
 የሚለዋወጡ ፡ ሠራተኞች ፡ እስኪለዋወጡ ፡ ድረስ ፡ በከንቱ ፡
 የሚባክንባቸው ፡ ደካም ፡ እያነሰ ፡ ሠራተኞቹም ፡ በየያዙት ፡
 ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ የሚተርፋቸው ፡ ጊዜ ፡ እየበዛ ፡ ይሄዳል ።
 የሚሠሩትም ፡ ትርፍ ፡ ሥራ ፡ ላገሩ ፡ ሀብት ፡ ጭማሪም ፡ ይሆናል ።
 ዕንጨት ፡ በሌለበት ፡ ቦታ ፡ መጥረቢያ ፡ አያስፈልግምና ፤ መጥረ
 ቢያው ፡ ወደ ፡ ተፈለገበት ፡ ቦታ ፡ ይሸጣል ። ዕንጨት ፡ ባለበት ፡
 ቦታ ፡ ግን ፡ መጥረቢያ ፡ ይፈለጋል ። መጥረቢያውም ፡ ሲበዛ ፡
 የሚቈረጠው ፡ ዕንጨት ፡ ይበዛል ። የብርና ፡ የወርቅም ፡ ነገር ፡
 እንደዚህ ፡ ነው ። እነዚህ ፡ ሁለት ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡
 በያይነታቸው ፡ በሥራ ፡ ሠልጥነው ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ በማ
 ይለዋወጡ ፡ ሕዝቦች ፡ እጅ ፡ አይቀመጡም ። ወደሚፈለ
 ጉበት ፡ ቦታ ፡ ይሸጣሉ ፡ እንጂ ፤ በየሥራው ፡ በሠለጠነ ፡ ሕዝ
 ብ ፡ እጅ ፡ ሲገቡ ፡ ግን ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ መለዋወጡን ፡ እያ
 ፋጠኑለት ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ በየሥራው ፡ እንዲሠለጥንና ፡
 የበለጠ ፡ ሀብት ፡ እንዲያገኝ ፡ ይረዱታል ።

እንሆ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ በምንስ ፡ ምክንያ
 ት ፡ እንዲያንሱና ፡ እንዲበዙ ፡ ተረዳነው ። እንግዲህም ፡ ሥራቸ
 ውን ፡ እንመርምር ።

፲ኛ ፡ ምዕራፍ ።

የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በያመቱ ፡ ከሚሸጠው ፡ ዕቃ ፡ የሚ
 ገዛው ፡ ዕቃ ፡ እንደ ፡ በዛ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ አስረድተናል ። ትርፉ
 ንም ፡ ዕቃ ፡ የገዛው ፡ በምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ብንመረምር ፡ ከውጭ ፡
 ሕዝቦች ፡ ብዙ ፡ ገንዘብ ፡ መበደሩን ፡ ተረዳነው ። እንግዲህ ፡
 የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ እንዳሁኑ ፡ መበደሩን ፡ ትቶ ፡ ለወደ ፡ ፊቱ ፡
 የሚገዛውና ፡ የሚሸጠው ፡ ዋጋ ፡ ትክክል ፡ የሆነለት ፡ እንደ
 ሆን ፡ ይጠቀማልን ፤ ለዚህ ፡ ጥያቄ ፡ መልሱ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ነው ።
 እንደ ፡ ዛሬው ፡ ሁኔታ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሕዝቡ ፡ አይጠቀምም ።

ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚመጣለት ፡ ዕቃ ፡ ያልተሠራ ፡ ካገሩ ፡ ወደ ፡
 ውጭ ፡ አገር ፡ የሚሰደው ፡ ዕቃ ፡ ግን ፡ የተሠራ ፡ ቢሆን ፡ ግን ፡
 ትርፍ ፡ ድካም ፡ አይሄድበትም ፡ ነበርና ፤ ሕዝቡ ፡ ይጠቀም ፡
 ነበር ። እንደ ፡ ዛሬው ፡ ሁኔታ ፡ ግን ፡ ሕዝቡ ፡ የሚገዛውና ፡ የሚ
 ሸጠው ፡ ዕቃ ፡ ዋጋው ፡ እዚህ ፡ ምንም ፡ ትክክል ፡ ቢሆን ፡ ተሠር
 ቶ ፡ የሚመጣው ፡ ዕቃ ፡ ስለ ፡ መጣበት ፡ መንገድ ፡ ርቀት ፡ ዋጋ ፡
 እየጨመረ ፡ ከዚህ ፡ የሚሄደው ፡ ዕቃ ፡ ግን ፡ ሄዶ ፡ የሚሠራበ
 ት ፡ ቦታ ፡ ስለ ፡ ራቀ ፡ ዋጋ ፡ እያገዛደለ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ የገቢውና ፡
 የወጪው ፡ ዕቃ ፡ በእውነት ፡ ትክክል ፡ ሆኖ ፡ አይደለም ። ስለዚህ ፡
 የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ሲገዛ ፡ ብዙ ፡ ዋጋ ፡ እየሰጠ ፡ ሲሸጥ ፡ ግን ፡
 ጥቂት ፡ ዋጋ ፡ እየተቀበለ ፡ ነውና ፤ ጉዳት ፡ አይቀርለትም ። ደግ
 ሞም ፡ ሌላ ፡ ጥያቄ ፡ እንጠይቅ ። የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በያመ
 ቱ ፡ ከሚገዛው ፡ ዕቃ ፡ ዋጋ ፡ የሚሸጠው ፡ ዕቃ ፡ ዋጋ ፡ ቢበዛ ፡
 ሕዝቡ ፡ ይጠቀምበታልን ፤ የዚሁም ፡ ጥያቄ ፡ መልስ ፡ እንደ ፡
 ፊተኛው ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ የሚሸጠው ፡ ዕቃ ፡ ያልተሠራ ፡ ከሆ
 ነ ፡ ዘንድ ፡ ሕዝቡም ፡ ባተረፈው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ከውጭ ፡ አገ
 ር ፡ መሣሪያ ፡ አስመጥቶ ፡ ካልሠለጠነበት ፡ ብር ፡ ቢሰበሰብ ፡
 ለሕዝቡ ፡ አንዳች ፡ ጥቅም ፡ አይሆነውም ። ብርና ፡ ወርቅ ፡ ለሕ
 ዝቡ ፡ እውነተኛ ፡ ጥቅም ፡ የሚሆነው ፡ በሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ አንዳ
 ንዱ ፡ ሰው ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ ሲለዋወጥ ፡ ረጅ ፡ መሣሪያ ፡ ሲሆኑ ፡
 ነው ፡ እንጂ ፡ በያንዳንድ ፡ ባላገር ፡ እንቅብ ፡ ውስጥ ፡ ተቈልለው ፡
 ቢቀመጡ ፡ አይደለም ። አንድ ፡ ባላገር ፡ ካሉት ፡ ከብቶች ፡ በያ
 መቱ ፡ አንዳንዱን ፡ በ፴ ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ እየሸጠ ፡ ባ፯ ፡ ብር ፡ ልብሱ
 ን ፡ እየገዛ ፡ ፳ ፡ ፳ ፡ ብር ፡ ከምድር ፡ በታች ፡ ቢቀበር ፡ ለባላገሩ ፡
 ትርፍ ፡ መሆኑ ፡ ነውን ፤ ብር ፡ አይበላ ፡ አይቈረጠም ፤ ላሚቱ ፡
 ከተሸጠችበት ፡ ፴ ፡ ብር ፡ ካያ ፡ ብር ፡ ቢቀበር ፡ ላሚቱ ፡
 ታርዳ ፡ የሥጋዋ ፡ ሢሶ ፡ ተበልቶ ፡ ሁለቱ ፡ እጅ ፡ በከንቱ ፡ እን
 ደ ፡ ተጣለ ፡ ያክል ፡ ነውና ፤ እንደዚህ ፡ ያለው ፡ ባላገር ፡ አይረ
 ባም ። ላሚቱን ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ ሸጦ ፡ ባ፯ ፡ ብር ፡ ልብሱን ፡ ገዝቶ ፡
 በ፳ ፡ ብር ፡ የተሻለ ፡ የእርሻ ፡ መሣሪያ ፡ ገዝቶ ፡ ለርሱና ፡ ለቤተ ፡
 ሰቦቹ ፡ የሚሆን ፡ እኸል ፡ አብዝቶ ፡ ቢያገባ ፡ ግን ፡ ብልህ ፡ ይባ
 ል ፡ ነበር ።

በሕዝቦቹም ፡ ትዳር ፡ ልክ ፡ እንደዚህ ፡ ነው ። ራሱ ፡ ሳይሠራ ፡ ከመሬቱ ፡ እየተበደረ ፡ እየሸጠ ፡ ብዙ ፡ ብር ፡ ሰብስቦ ፡ የሚያስቀምጥ ፡ ሕዝብ ፡ የማይረባ ፡ ሕዝብ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ ሲያደርግ ፡ መሬቱ ፡ ፍጥ ፡ እየሄደበት ፡ በቶሎ ፡ አርጅቶ ፡ እኸል ፡ ማብቀሉን ፡ እንዲያቋርጥ ፡ ማፋጠኑ ፡ ነው ። በኋላ ፡ ልጆቹና ፡ የልጅ ፡ ልጆቹ ፡ በረኃብ ፡ እንዲያልቁ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። በሥራ ፡ ያልሠለጠነውም ፡ ሕዝብ ፡ የሰበሰበው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ በያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ቤት ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ መቀመጡ ፡ ቀርቶ ፡ ተሰብስቦ ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ ገብቶ ፡ ወለድ ፡ ቢያተርፍ ፡ ለእንደዚህ ፡ ያለው ፡ ሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ አይሆነውም ። ለጊዜውም ፡ ወለድ ፡ ቢያመጣ ፡ ጥቂት ፡ ብር ፡ ይጨመራል ፡ እንጂ ፤ ሌላ ፡ ትርፍ ፡ አያገባም ። ወለዱስ ፡ የሚገባው ፡ ከምን፡ዘንድ፡ነው። ከገዛ ፡ አገሩ ፡ መሬት ፡ ላሠራሩ ፡ የሚበደረው ፡ ብድር ፡ ካለፈው ፡ ዓመት ፡ ይልቅ ፡ ሊበዛ ፡ አይደለምን ።

እንሆም ፡ ስድስት ፡ ላም ፡ ያለው ፡ ባላገር ፡ አንዲት ፡ ላም ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ ሸጦ ፡ ወለድ ፡ እንዲያመጣለት ፡ ሲል ፡ ፴ውን ፡ ብር ፡ ላንድ ፡ ነጋዴ ፡ ቢያበድር ፡ ነጋዴውም ፡ ሠላሳውን ፡ ብር ፡ ተቀብሎ ፡ ካበደረው ፡ ሌላ ፡ ላም ፡ ገዝቶ ፡ ላሚቱን ፡ ወደ ፡ ሩቅ ፡ አገር ፡ ወስዶ ፡ ባ፵ ፡ ብር ፡ ሸጦ ፡ በሽያጩ ፡ ወዲያው ፡ አቡጆዲድ ፡ ገዝቶ ፡ አምጥቶ ፡ ላበዳሪው ፡ ባርባ ፡ አምስት ፡ ብር ፡ ሸጦ ፤ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ እንደዚህ ፡ ቢለው ፤ ወንድሜ ፡ አንተ ፡ ያበደርክኝ ፡ ፴ ፡ ብር ፡ ነው ። እንሆ ፡ ከነወለዱ ፡ ፴፫ ፡ ብር ፡ መሆኑ ፡ ነውና ፡ ተቀበለኝ ፡ ቢለው ፤ እንግዲህ ፡ ካበዳሪውና ፡ ከተበዳሪው ፡ ማንኛቸው ፡ ተጠቀሙ ፤ ያበዳሪው ፡ ትርፍ ፡ ፫ ፡ ብር ፡ ሲሆን ፡ የተበዳሪው ፡ ትርፍ ፡ ፲፪ ፡ ብር ፡ ሆነ ፤ ነገሩ ፡ ይህ ፡ ብቻ ፡ ቢሆን ፡ አበዳሪው ፡ ተጐዳ ፡ ባላልነ ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ተበዳሪው ፡ ሲገዛም ፡ ሲሸጥም ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ካበዳሪው ፡ ብቻ ፡ ነውና ፤ አበዳሪው ፡ ያገኘው ፡ ጐዳት ፡ ሁለት ፡ ነው ። አንዱ ፡ ወለዱ ፡ ጥቂት ፡ ስለ ፡ ሆነ ። ሁለተኛው ፡ በፈት ፡ ስድስት ፡ ላሞች ፡ ነበሩት ፤ አሁን ፡ ግን ፡ አራት ፡ ላሞች ፡ ብቻ ፡ ቀሩት ። ላሞቹም ፡ ባይሸጡ ፡ ረብተው ፡ ሀብቱን ፡ ያበዙት ፡ ነበር ። ሁለቱንም ፡ ላሞች ፡ ከሸጣቸው ፡ በኋላ ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ፲፰ ፡ ብር

ና ፡ የማይረባ ፡ በቶሎ ፡ የሚቀደድ ፡ አቡጊዳድ ፡ ብቻ ፡ ነው ።
 እንግዲህ ፡ ባላገሩ ፡ ዐሥራ ፡ ስምንቱን ፡ ብር ፡ በፊተኛው ፡ ወለ
 ድ ፡ ሒሳብ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ያበድር ፤ ይህ ፡ ከሆነለት ዘንድ ፡ ተበ
 ዳሪው ፡ ነጋዴ ፡ ያገኘውን ፡ ፲፪ ፡ ብር ፡ ትርፍ ፡ ጨምሮ ፡ ካበዳሪ
 ው ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ ላም ፡ ይገዛል ። ያችንም ፡ ላም ፡ ሩቅ ፡ አገር ፡
 ወስዶ ፡ ሸጦ ፡ በሽያጫም ፡ እንደ ፡ ገና ፡ አቡጊዳድ ፡ ገዝቶ ፡
 ላበዳሪው ፡ ባጃ፤ ብር ፡ ሸጦ ፡ ብሩንም ፡ በ፳ ፡ ተሙን ፡ ሸርፍ ፡
 ምንዛሪ ፡ አስቦ ፡ ላበዳሪው ፡ ፲፰ ፡ ብር ፡ ከነወለዱ ፡ ሲመልስ ፡
 ለራሱ ፡ ፳፭ ፡ ብር ፡ ከ፯ ፡ ተሙን ፡ ይተርፈዋል ። እንደዚህም ፡
 ካበዳሪው ፡ ላም ፡ እየገዛ ፡ በያመቱ ፡ ላበዳሪው ፡ ባጃ፤ ብር ፡
 አቡጊዳድ ፡ እየሸጠ ፡ ይህንን ፡ ንግድ ፡ በያመቱ ፡ በደጋግም ፡
 ያበዳሪው ፡ ባላገር ፡ ላሞች ፡ ፈጽመው ፡ ተሸጠው ፡ አልቀው ፡
 ባላገሩ ፡ የሚበላውና ፡ የሚለብሰው ፡ አጥቶ ፡ ለነጋዴው ፡ ሎሌ ፡
 ሊሆን ፡ የግድ ፡ ይሆንበታልና ፤ ከጥንት ፡ ኑሮው ፡ ተስፋ ፡ ቈር
 ጦ ፡ ነጋዴውን ፡ ይከታተላል ። ይህንንም ፡ እንደንረዳ ፡ ቀጥሎ ፡
 የተጻፈውን ፡ ሰንጠረዥ ፡ ሒሳቡን ፡ አስተውለን ፡ እንይ ። ይህም ፡
 ሰንጠረዥ ፡ ነጋዴው ፡ ትርፍ ፡ እያገኘ ፡ መሄዱንና ፡ አበዳሪ ፡
 እየከሰረ ፡ መሄዱን ፡ ያስረዳናል ።

	የባላገሩ ፡		የባላገሩ ፡		ነጋዴው ከባላገሩ ፡	
	የላም ፡		የገንዘብ ፡		ያገኘው ትርፍ ፡	
	ቀጥር ፡		ቀጥር ፡		የገንዘብ ፡ ቀጥ	
	ቀሪ ፡	የተሸጠት ፡	ብር ፡	መሐ ፡	ብር ፡	መሐ ፡
መዝገመሪያ ፡	፯					
ሁለተኛ ፡ ጊዜ ፡	፭	፩	፴			
ሦስተኛ ፡	፬	፩	፲፰		፲፪	
አራተኛ ፡	፫	፩	፲፬	፲፬	፳፭	፯
አምስተኛ ፡	፪	፩	፬	፲፬	፵፬	፲፮
ስድስተኛ ፡	፩	፩	፲፬	፲፬	፷፬	፲፮
ሰባተኛ ፡					፹፬	፲

ሳይሸጥ ፡ የነበሩት ፡
 ነጋዴው ፡ ግን ፡
 የለውም ፡ ነበር ።

፳ ፹፬ ፡ ብር ፡ ካ፲ ፡ ሆነ ፤ ነጋዴው ፡ ከባላገሩ ፡
 ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ በለጠ ።

ተጠራጣሪ ፡ አንባቢ ፡ ግን ፡ የሰንጠረዥን ፡ ማመልከቻ ፡ በመልካም ፡ ተመራምሮ ፡ ስላልተረዳ ፡ እንሆን ፡ ደግሞ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ በግልጽ ፡ ተርጉመንለት ፡ እንዲረዳ ፡ እንጥራለን ።

የመዠመሪያው ፡ ሰንጠረዥ ፡ ምሳሌ ፡ ባላገሩ ፡ ስድስት ፡ ላሞች ፡ እንደ ፡ ነበሩት ፡ ስላስረዳን ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ትርፍ ፡ አገኛ ለሁ ፡ ሲል ፡ አንዲቷን ፡ ላም ፡ ራሱ ፡ ለ፴ ፡ ብር ፡ ሸጠ ፡ በወለድ ፡ ለነጋዴው ፡ አበደረው ። ሁለተኛ ፡ ነጋዴውም ፡ ከባላገሩ ፡ ላይ ፡ በተበደረው ፡ ብር ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ደግሞ ፡ ከርሱው ፡ ላይ ፡ አንዲት ፡ ላም ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ ገዝቶ ፡ ሩቅ ፡ አገር ፡ ወስዶ ፡ ባ፵ ፡ ብር ፡ አቡጃዲድ ፡ ገዝቶ ፡ ወደ ፡ ባላገሩ ፡ ቢያመጣው ፡ እንሆን ፡ ባላገሩ ፡ ባ፵፭ ፡ ብር ፡ ገዛው ። ከዚህ ፡ ካርባ ፡ አምስቱ ፡ ብር ፡ ሠላሳ ፡ ሦስቱን ፡ ብር ፡ ከነወለዱ ፡ ለባላገሩ ፡ ከፈለገ ፡ ለራሱ ፡ ፲፪ ፡ ብር ፡ ትርፍ ፡ አገኘ ። ያን ፡ ጊዜ ፡ ባላገሩ ፡ ፬ ፡ ላሞች ፡ ቀርተውት ፡ ነበር ። ባላገሩ ፡ ግን ፡ ያገኘው ፡ ከዋና ፡ ገንዘቡ ፡ ፲፰ ፡ ብርና ፡ የማይረባ ፡ አቡጃዲድ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ሦስተኛ ፡ ያ ፡ ነጋዴ ፡ ፈጽሞ ፡ ራሱን ፡ ስላልቻለ ፡ ያንን ፡ የባላገሩን ፡ ፲፰ ፡ ብር ፡ በወለድ ፡ ይበደርና ፡ ራሱ ፡ ያገኘውን ፡ ትርፍ ፡ ፲፪ ፡ ብር ፡ ጨምሮ ፡ ከባላገሩ ፡ አንዲት ፡ ላም ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ ገዝቶ ፡ ይዞ ፡ ሄዶ ። በውድ ፡ ይሸጥና ፡ በሸጠው ፡ ብር ፡ አቡጃዲድ ፡ ገዝቶ ፡ አምጥቶ ፡ ለባላገሩ ፡ እንደ ፡ ልማዱ ፡ ሸጠ ፡ ፲፱ ፡ ብር ፡ ካ፲፬ ፡ መሐለቅ ፡ ከነወለዱ ፡ ዕዳውን ፡ ለዚያ ፡ ባላገር ፡ ይከፍልና ፡ ለራሱ ፡ ፳፭ ፡ ብር ፡ ከ፯ ፡ መሐለቅ ፡ አተረፈ ። ባላገሩ ፡ ግን ፡ ያን ፡ ጊዜ ፡ ፫ ፡ ላሞች ፡ ቀርተውት ፡ ነበር ።

ባራተኛው ፡ ጊዜ ፡ እንግዲህ ፡ ያ ፡ ነጋዴ ፡ ራሱን ፡ ሊችል ፡ ፭ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ ጐደለው ። አምስቱን ፡ ብር ፡ ከባላገር ፡ ተበድሮ ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ ደግሞ ፡ ከቀሩት ፡ ከሦስቱ ፡ ላሞች ፡ አንዲቷን ፡ ገዝቶ ፡ ወስዶ ፡ ወደ ፡ ተወደደበት ፡ ሸጠና ፡ እንደ ፡ ቀድሞ ፡ ልማዱ ፡ እግረ ፡ መንገዱን ፡ አቡጃዲድ ፡ አምጥቶ ፡ ለዚያው ፡ ለባላገር ፡ ሸጠለትና ፡ ከዚያው ፡ ላይ ፡ ፬ ፡ ብር ፡ ካ፲፬ ፡ መሐለቅና ፡ አንድ ፡ መጥፎ ፡ አቡጃዲድ ፡ ለዕዳው ፡ ከፍሎ ፡ ለራሱ ፡ ፵፬ ፡ ብር ፡ ካ፲፮ ፡ መሐለቅ ፡ አተረፈ ። ነጋዴውም ፡ እንግዲህ ፡ ራሱን ፡ ችሏል ፤ ብድሩን ፡ ጨርሶ ፡ ከፍሏልና ፡ ከዚያ ፡

ከባላገሩ ፡ ሁለተኛ ፡ ብድር ፡ ለወደ ፡ ፊቱ ፡ አልፈለገም ። ያን ፡ ጊዜ ፡ ባላገሩ ፡ ፪ ፡ ላሞች ፡ ናቸው ፡ የነበሩት ።

ባምስተኛው ፡ ጊዜ ፡ ደግሞ ፡ ከቀሩት ፡ ከሁለቱ ፡ ላሞች ፡ አንዲቷን ፡ በ፴ ፡ ብር ፡ ገዝቶ ፡ እንደ ፡ ፊትኛው ፡ አድርጎ ፡ መልሶ ፡ ለባላገሩ ፡ ሸጠና ፡ ፳፬ ፡ ብር ፡ ካሥራ ፡ ስድስት ፡ መሐለቅ ፡ አተረፈ ። በስድስተኛው ፡ ጊዜ ፡ ያቺን ፡ ለባላገሩ ፡ የተረፈቺዋን ፡ አንዲቷን ፡ ላም ፡ ገዝቶ ፡ ሄዶ ፡ ሸጠና ፡ ሲመለስ ፡ እንደ ፡ ወትሮ ፡ ልማዱ ፡ አቡጅዲድ ፡ ገዝቶበት ፡ ቢመጣ ፡ ፹፬ ፡ ብር ፡ ካ፯ ፡ መሐለቅ ፡ ተሸጠለት ። ስለዚህም ፡ የነጋዴው ፡ እያደገ ፡ የባላገሩ ፡ ሀብት ፡ እያነሰ ፡ ሄደና ፤ የሚበላውና ፡ የሚለብሰው ፡ ስላጣ ፡ ለነጋዴው ፡ ሎሌ ፡ ሊሆን ፡ ይዘጋጃል ።

እንሆ ፡ ነጋዴው ፡ ባራተኛው ፡ ጊዜ ፡ ትርፉ ፡ ከ፳፭ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ በለጠ ፡ ከባላገሩ ፡ የተበደረው ፡ ፭ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ነው ። ከዚያ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ አልተበደረውም ። ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ራሱን ፡ አስችሎት ፡ በገንዘቡ ፡ ገዝቶ ፡ አቡጅዲድ ፡ ማምጣት ፡ ዝመረ ። ባላገሩም ፡ በያመቱ ፡ የሚገዛው ፡ ልብስ ፡ በ፵፭ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ በእጁ ፡ የቀረው ፡ ብር ፡ ላቡጅዲዱ ፡ መግዣ ፡ ባይመላለት ፡ በስድስተኛው ፡ ጊዜ ፡ የቀሩትን ፡ ላሞች ፡ ሁሉ ፡ ሸጠ ። በሰባተኛው ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ የቀረው ፡ ብር ፡ ለልብሱ ፡ መግዣ ፡ የማይበቃው ፡ ሆነ ። ላምም ፡ እንዳይሸጥ ፡ ላም ፡ ስላጣ ፡ በረኃብና ፡ በብርድ ፡ እንዳልሞት ፡ ሲል ፡ ለነጋዴው ፡ ሎሌ ፡ ሆኖ ፡ ያድራል ። በሕዝቦችም ፡ ትዳር ፡ እንደዚህ ፡ ነው ። በሥራ ፡ ያልሠለጠኑ ፡ ሕዝቦች ፡ ያልተሠራ ፡ ዕቃ ፡ ካገራቸው ፡ አውጥተው ፡ ሸጠው ፡ ትርፍ ፡ ብር ፡ ቢያገኙ ፡ ለጊዜው ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ አያዛልቃቸውም ። መሬታቸው ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ አርጅቶ እንከል ፡ መስጠቱን ፡ ሲያቋርጥ ፡ የሚሸጡት ፡ ነገር ፡ ሲጠፋ ፡ የልብስ ፡ መግዣና ፡ ምግብ ፡ አጥተው ፡ እናገኛለን ፡ ሲሉ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ አገር ፡ ይሰደዳሉ ።

እንደዚህ ፡ ያለውም ፡ ሕዝብ ፡ በመዝናኛው ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ብር ፡ ከባንክ ፡ ገብቶ ፡ ቢወልድለት ፡ ወለዱ ፡ ከገዛ ፡ ጉዳቱ ፡ የተገኘ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የመጣ ፡ ትርፍ ፡ አይደለም ። እንደዚህ ፡ ያለውም ፡ ሕዝብ ፡ ራሱ ፡ ዕውቀትና ፡ ጎይል ፡ የለውምና ፡ በባንክ ፡ የገባውን ፡ ብር ፡ ተበድረው ፡ የሚነግዱበ

ትና ፡ የሚያተርፉበት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ናቸው ። ተበድ
 ረው ፡ የሚነግዱበትም ፡ ነጋዴዎች ፡ ያገሩ ፡ ሰዎች ፡ ቢሆኑ ፡
 ያው ፡ ነው ። ባለመሬቱ ፡ እየደኸየ ፡ ነጋዴው ፡ ግን ፡ እየተ
 ጠቀመ ፡ ይሄዳል ። ማለት ፡ ያገሩ ፡ ሀብት ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ በ
 ጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ይጠቀላላል ። እነዚህም ፡ ጥቂቶች ፡
 ሰዎች ፡ የተወለዱበት ፡ አገር ፡ ብዙ ፡ ፍሬ ፡ እንደማይሰጥ ፡ ሲያ
 ዩ ፡ የሰበሰቡትን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ይዘው ፡ በደኅና ፡ ወደሚኖ
 ሩበት ፡ አገር ፡ ይሄዳሉ ። ብዙ ፡ ሀብት ፡ ያከማቸ ፡ ሰው ፡ በሄደ
 በት ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ይመቸዋልና ፡ ያገር ፡ መውደድን ፡ ነገር ፡
 ከጉዳይ ፡ አይቁጥረውም ።

የሚበላውንና ፡ የሚለብሰውንም ፡ ያጣ ፡ ድኻ ፡ የተወለደበ
 ትን ፡ አገር ፡ የሚወድበትን ፡ ምክንያት ፡ ያጣልና ፡ ያገሩ ፡ መንግ
 ሥት ፡ ቢበረታ ፡ ወይም ፡ ቢጠፋ ፡ ግድ ፡ የለውም ፤ ስለዚህም ፡
 መንግሥት ፡ የሚጠቀምበት ፡ ያገሩ ፡ ሀብት ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡
 እጅ ፡ ሲሰበሰብ ፡ አይደለም ። ያገሩን ፡ ሀብት ፡ በመላው ፡ ሕዝ
 ቡ ፡ ሲከፋፈለው ፡ ነው ፡ እንጂ ። የሀብታሞች ፡ አኗኗርና የሠራተ
 ኛው ፡ ድኻ ፡ አኗኗር ፡ ዐይነቱ ፡ እንበለ ፡ መጠን ፡ የሚራራቅበ
 ት ፡ አገር ፡ መንግሥቱ ፡ ከጥፋት ፡ አፋፍ ፡ እንደ ደረሰ ፡ ያስረዳል ።
 የኢትዮጵያንም ፡ ሕዝብ ፡ ሀኒታ ፡ ብንመለከት ፡ እንደዚህ ፡
 ያለ ፡ ጥፋት ፡ እንዳይደርስ ፡ ያስፈራል ። ባንድ ፡ ፊት ፡ ነግደው ፡
 የሚያድሩት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎችና ፡ ለሕዝቡ ፡ አንዳች ፡ ጥቅም ፡
 ሳይሠሩ ፡ ድካሙን ፡ እየቀሙ ፡ አንዳንድ ፡ ሹማምት ፡ ደኅና ፡
 ደኅና ፡ ቤት ፡ እየሠሩ ፡ እያጌጡ ፡ የተመቸ ፡ ኑሮ ፡ ሲኖሩ ፡ እናያ
 ለን ። ባንድ ፡ ፊትም ፡ የዕለት ፡ ምግብና ፡ ያንድ ፡ ዓመት ፡ ልብ
 ስ ፡ እናገኛለን ፡ ሲሉ ፡ ብዙ ፡ ሺሕ ፡ ድኾች ፡ ወባና ፡ ችጋር ፡ ፈጅ
 ቷቸው ፡ ከድሬ ፡ ዳዋ ፡ አንሥቶ ፡ እስከ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ድረስ ፡
 ከምድር ፡ ባቡር ፡ ጐን ፡ ለጐን ፡ አልፈው ፡ አልፈው ፡ ተቀብረዋ
 ል ። ግማሾቹም ፡ የተቀበሩበት ፡ መቃብር ፡ ጠለቅ ፡ ስላልሆነ ፡
 ዱሮ ፡ ዐጥንታቸው ፡ ወጥቶ ፡ ከምድር ፡ ባቡር ፡ መንገድ ፡ ግራ
 ና ፡ ቀኝ ፡ ተበታትኗል ።

ደግሞም ፡ ይኸንን ፡ ያኸል ፡ ሩቅ ፡ መንገድ ፡ መሄድ ፡
 አያስፈልገንም ፤ ነገሩ ፡ በየከተማው ፡ ውስጥ ፡ ይገለጽልናል ።

ያማረ ፡ የግንብ ፡ ቤትና ፡ ትንንሽ ፡ ጐጐ ፡ አጠገብ ፡ ላጠገብ ፡ ተሠርተው ፡ እናያለን ። ባንዱ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ ትልቁ ፡ ጌታ ፡ ሕዝቡ ፡ ደክሞ ፡ ያፈራውን ፡ ገንዘብ ፡ በከንቱ ፡ ሲያባክን ፡ በጐጐው ፡ ውስጥ ፡ የሚኖረው ፡ ድኻ ፡ የሚበላውና ፡ የሚለብሰው ፡ የሚያበራውም ፡ አጥቶ ፡ በረኃብና ፡ በብርድ ፡ ተጨብጦ ፡ በኩበት ፡ ጠሰና ፡ በእድፍ ፡ ውስጥ ፡ ይጨማለቃል ። ባንዱ ፡ ቤት ፡ ጌትነቱ ፡ እየበዛ ፡ ሲሄድ ፡ ባንዱ ፡ ቤት ፡ ድኽነቱ ፡ እየሰፋ ፡ ይሄዳል ። የጐጐውንና ፡ ያዲሱን ፡ ግንብ ፡ ቁመት ፡ ብናስተያይ ፡ ባገራችን ፡ ድኻ ፡ ጌታ ፡ እንዴት ፡ እየተራራቁ ፡ እንዲሄዱ ፡ ይገልጹልናል ። ይህ ፡ ግን ፡ ለመንግሥት ፡ ክፉ ፡ ምልክት ፡ ነው ። ይህም ፡ ክፉ ፡ ነገር ፡ እየሰፋ ፡ እንዳይሄድ ፡ መንግሥት ፡ ሕዝቡን ፡ በሥራ ፡ እንዲያሰጥን ፡ ያስፈልገዋል ። ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ከሠለጠነ ፡ ዘንድ ፡ ጌታና ፡ ድኻ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ይቃረባሉ ። በምክርና ፡ በጎይልም ፡ ተደጋግፈው ፡ የመንግሥታቸውን ፡ መሠረት ፡ ያጠነክራሉ ። ብርና ፡ ወርቅም ፡ ረዳቶች ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ የሚሆኑት ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ነው ።

፲፩ኛ ፡ ምዕራፍ ።

እንሆም ፡ በላይኛው ፡ ክፍል ፡ ሁለት ፡ ሦስት ፡ ጊዜ ፡ ያኸል ፡ እየመላለስን ፡ የባንክን ፡ ስም ፡ አነሣን ፤ ባንክ ፡ ማለት ፡ ምን ፡ ይሆን ፤ የሚገባበትስ ፡ ምክንያት ፡ ምን ፡ ይሆን ፤ እስቲ ፡ እንመልከትና ፡ እንመርምር ።

በዱሮ ፡ ዘመን ፡ በኤሮፓ ፡ አንዳንድ ፡ ሰውና ፡ ነጋዴም ፡ ያገኘውን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ በየቤቱ ፡ ሲያስቀምጥ ፡ ነበር ። ብርና ፡ ወርቁም ፡ እንዳይጠፋበት ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ርሱው ፡ ራሱ ፡ ሲጠብቅ ፡ ነበረ ። በኋላ ፡ ግን ፡ ደኅና ፡ ቤት ፡ ሠርተው ፡ ጥቂት ፡ ዋጋ ፡ እየተቀበሉ ፡ ያመናቸውን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ የሚያስቀምጡ ፡ ሰዎች ፡ ተገኙ ። እነዚህም ፡ የገንዘብ ፡ አስቀማጮች ፡ የሚበዙት ፡ የብርና ፡ የወርቅ ፡ ሠራተኞች ፡ ነበሩ ። ብርና ፡ ወርቁንም ፡ በተቀበሉ ፡ ቍጥር ፡ ፊርማቸው ፡ ያለበትን ፡ የደረሰኝ ፡ ወረቀት ፡ ሲሰጡ ፡ ነበሩ ። በኋላ ፡ ግን ፡ በጣሊያን ፡ አገር ፡ ገንዘብ ፡ እየተቀበሉ ፡ የሚያስጠብቁና ፡ ገን

ዘቡን ፡ ካንዱ ፡ ቦታ ፡ ወዳንዱ ፡ በሐዋላ ፡ የሚሰዱ ፡ ባንክ ፡ የሚ
 ባሉ ፡ ማኅበሮች ፡ ቆሙ ። ለዚሁም ፡ ሥራቸው ፡ ከገንዘብ ፡
 አስቀማጭ ፡ ወይም ፡ ወሳጁ ፡ ዋጋ ፡ ሲቀበሉ ፡ ነበሩ ። ይህም ፡
 የባንክ ፡ ሥራ ፡ በቀሩት ፡ የኤሮፓ ፡ ነገሥታት ፡ አገር ፡ በጊዜ ፡
 ብዛት ፡ ተለመደ ። እንሆም ፡ ወደ ፡ ሺ፬፻ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡
 ግድም ፡ በሆላንድ ፡ አገር ፡ በአምስተርዳም ፡ ከተማ ፡ የብርና ፡
 የወርቅ ፡ አደራ ፡ አስቀማጭ ፡ ማኅበር ፡ ቆመ ። የአምስተርዳም ፡
 ባንክ ፡ ተብሎም ፡ ተሰየመ ። ይህም ፡ የአምስተርዳም ፡ ባንክ ፡
 በመዝናኛው ፡ ዋና ፡ ሥራው ፡ አደራ ፡ የሰጡትን ፡ ገንዘብ ፡ ማስ
 ቀመጥ ፡ ነበረ ። አደራ ፡ የሚያስቀምጡም ፡ ሲያወጡም ፡ የጠባቂ
 ነትን ፡ ዋጋ ፡ ለማኅበሩ ፡ ሲከፍሉ ፡ ነበሩ ። አደራ ፡ አስቀማጭ
 ች ፡ እንዳይከሰሩ ፡ ግን ፡ የሆላንድ ፡ መንግሥት ፡ ራሱ ፡ ዋስ ፡
 ሆነ ። ባንክም ፡ በመቆሙ ፡ ለሆላንድ ፡ ሕዝብ ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡
 ሆነ ። ዱሮ ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ያለውን ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ራሱ ፡
 ሲያስቀምጥ ፤ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ራሱ ፡ ላመነው ፡ ሰው ፡
 አደራ ፡ ሲሰጥ ፡ አሳብ ፡ ይበዛበት ፡ ነበረ ። መንግሥት ፡ የተ
 ዋሰው ፡ የታመነ ፡ የገንዘብ ፡ ማስቀመጫ ፡ ቦታ ፡ ከቆመ ፡
 በኋላ ፡ ግን ፡ ለያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ አሳብና ፡ መጨነቅ ፡ ቀረ
 ለት ። ይህም ፡ የባንክ ፡ ሥራ ፡ እያደረ ፡ ለሕዝቡ ፡ የበለጠ ፡ ጥቅ
 ም ፡ ሆነ ። በመዝናኛው ፡ በባንክ ፡ ያስቀመጠውን ፡ ገንዘብ ፡
 ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ ሊሰጥ ፡ የፈለገ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ባለቤቱ ፡
 እየሄደ ፡ ሲያሰጥ ፡ ነበረ ። በኋላ ፡ ግን ፡ ለእገሌ ፡ ይህንን ፡ ያኽ
 ል ፡ ስጡልኝ ፡ ብሎ ፡ በፈርማው ፡ ካስታወቀ ፡ ዘንድ ፡ ይበቃ
 ል ፡ ተብሎ ፡ ተደነባ ። ይህም ፡ ደንብ ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ሆነ ።
 የገንዘቡ ፡ ከሩይና ፡ የገንዘቡ ፡ ተቀባይ ፡ ብርን ፡ ሲቈጥሩ ፡ ብዙ ፡
 ጊዜ ፡ በከንቱ ፡ ሲሄድባቸው ፡ ኑሮ ፡ ዐረፉ ። እንደ ፡ አምስተር
 ዳም ፡ ባንክም ፡ ዐይነት ፡ በጊዜ ፡ ብዛት ፡ በኤሮፓ ፡ ትልልቅ ፡
 ከተሞች ፡ ሌሎች ፡ ባንኮች ፡ ቆሙ ። ከነዚህም ፡ ባንኮች ፡ ቀጥለው ፡
 የዲስኮንቶ ፡ የሚባሉ ፡ ባንኮች ፡ ወጡ ። ዲስኮንቶ ፡ ማለት ፡
 የሒሳብ ፡ ትርፍ ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ያኽል ፡ ነው ። እነዚህም ፡ የዲስ
 ኮንቶ ፡ ባንኮች ፡ የቆሙት ፡ በማኅበር ፡ ገንዘብ ፡ ነበርና ፤ ሥራቸ
 ው ፡ ሁለት ፡ ዐይነት ፡ ነበረ ። አንዱ ፡ የማኅበሩን ፡ ገንዘብ ፡ እያ
 በደሩ ፡ የዲስኮንቶ ፡ ወይም ፡ የሒሳብ ፡ ትርፍ ፡ ማግኘት ፤ የዲስ

ኮንቶ ፡ ወይም ፡ የሒሳብ ፡ ትርፍ ፡ ማለት ፡ ወለድም ፡ እንደ ፡ ማለት ፡ ያኸል ፡ ነው ። ሁለተኛው ፤ ያደራ ፡ ገንዘብ ፡ እየተቀበለ ፡ እየጠበቁ ፡ ካደራ ፡ ሰጭዎቹ ፡ ሲቀበሉ ፡ ነበሩ ።

በነዚህም ፡ አዲስ ፡ ዐይነት ፡ ባንኮች ፡ የሕዝቡ ፡ ጥቅም ፡ አደገ ። በፊት ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ያለውን ፡ ገንዘብ ፡ ሁሉ ፡ በየቤቱ ፡ ሲያስቀምጥ ፡ ገንዘቡ ፡ ለርሱም ፡ ላገሩም ፡ ጥቅም ፡ አልሆነውም ። ወለድ ፡ እንዲያመጣለትም ፡ ሲል ፡ ገንዘቡን ፡ ቢያበድር ፡ ከትርፉ ፡ ጭቅጭቁ ፡ እየበዛበት ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ያለውን ፡ ብርና ፡ ወርቅም ፡ ዝም ፡ ብሎ ፡ ቀብሮት ፡ ሲቀመጥ ፡ ነበረ ። በኋላ ፡ ግን ፡ እነዚህ ፡ ባለገንዘቦች ፡ ተባበሩ ። ከመካከላቸውም ፡ አለቆች ፡ መረጡ ። ገንዘባቸውንም ፡ ባንድነት ፡ ሰብስበው ፡ እነዚህም ፡ የተሾሙት ፡ አለቆች ፡ ስለ ፡ ማኅበሩ ፡ ጥቅም ፡ እያበደሩ ፡ ወለድ ፡ እንዲያተርፉበት ፡ ፈቀዱ ።

ማኅበረተኞቹም ፡ ያገቡትን ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ የሚያሳዩበት ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ተቀበሉ ። ይህ ፡ እንደዚህ ፡ ሆኖ ፡ የተሰበሰበውም ፡ ገንዘብ ፡ ለባለገንዘቦቹም ፡ ለሕዝቡም ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ሆነ ። ዱሮ ፡ በያንዳንዱ ፡ ባለገንዘብ ፡ እጅ ፡ ሳለ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ኑሮ ፡ አሁን ፡ ባለመሬት ፡ ወይም ፡ ነጋዴ ፡ እየተበደረው ፡ ይሠራበት ፡ ዝመረ ። በዚህም ፡ ለባለገንዘቦቹ ፡ ወለድ ፡ አመጣላቸው ። ተበድረው ፡ የሠሩበትም ፡ ሰዎች ፡ ትርፍ ፡ አገኙበት ። ጥቅሙም ፡ በዚሁ ፡ ብቻ ፡ አላለቀም ። ባንኩንም ፡ ያቆሙት ፡ ማኅበረተኞች ፡ ገንዘብ ፡ ባስፈለጋቸው ፡ ቍጥር ፡ በእጃቸው ፡ የያዙትን ፡ የማኅበር ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ለመሸጥና ፡ ለመለወጥ ፡ ተፈቅዶላቸው ፡ ነበርና ፤ በባንኩ ፡ የተሰበሰበው ፡ ገንዘብ ፡ አንድ ፡ ሳለ ፡ በሁለት ፡ ፊት ፡ ተሠራበት ። ተበዳሪዎቹ ፡ በተበደሩት ፡ ገንዘብ ፡ ሲሸጡ ፡ ሲለውጡ ፡ አበዳሪዎቹ ፡ ከማኅበሩ ፡ የተቀበሉትን ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ሸጠው ፡ የፈለጋቸውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ለመግዛት ፡ ተቻላቸው ።

እንሆም ፡ በዚሁ ፡ አዲስ ፡ ጥበብ ፡ አንዱ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ስለ ፡ ሁለት ፡ እየሆነ ፡ ስለ ፡ ሠራ ፡ ባገራቸው ፡ ባንክ ፡ ያቆሙ ፡ ሕዝቦች ፡ መለዋወጣቸው ፡ እየፈጠነላቸው ፡ በውስጣቸው ፡ ያለው ፡ እያንዳንዱ ፡ ሠራተኛ ፡ በያዘው ፡ ሥራ ፡ ተጋ ፤ ሠለጠ

ነበትም ። የሕዝቦቹም ፡ ሀብት ፡ እያደገ ፡ ሄደ ። ጥቂት ፡ ጊዜም ፡ ይህንን ፡ ሀብት ፡ የሚያሰሩ ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ ተገኘ ። በመገናኛ መሪ ፡ ያ ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ በባንክ ፡ ገንዘቡን ፡ አደራ ፡ ያስቀመጠ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ባንኮቹ ፡ ገንዘቡን ፡ ስለ ፡ ጠበቁለት ፡ ከገንዘቡ ፡ ከፍ ሎ ፡ ዋጋ ፡ ሲሰጣቸው ፡ ነበረ ። በኋላ ፡ ግን ፡ ገንዘባቸውን ፡ በ ባንክ ፡ የሚያስቀምጡ ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ ባንድነት ፡ ተሰብስበው ፡ ያስቀመጡትን ፡ ገንዘብ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ከባንክ ፡ እንዳያወጡ ፡ ታየ ፤ ብልህነትም ፡ ወጣበት ። ባንኮቹ ፡ ሰው ፡ አደራ ፡ ከሰጣቸው ፡ ገንዘብ ፡ ከፍለው ፡ ለታመኑ ፡ ሰዎች ፡ እያበደሩ ፡ ወለድ ፡ ያተርፉ በት ፡ ዝናም ። በዚህም ፡ የሚበቃ ፡ ትርፍ ፡ አግኝተው ፡ ከባለገንዘቦቹ ፡ እንደ ፡ ዱሮ ፡ የጠባቂነት ፡ ዋጋ ፡ መፈለጋቸውን ፡ ተዉት። ይህም ፡ አዲስ ፡ የባንክ ፡ ደንብ ፡ ሕዝቡን ፡ በሁለት ፡ ፊት ፡ ጠቀመ ። መገናኛ መሪያ ፡ አደራ ፡ አስቀምጦልኝ ፡ ብሎ ፡ ገንዘቡን ፡ ለባንክ ፡ የሰጠ ፡ ሰው ፡ ገንዘቡ ፡ እንዳይሰረቅ ፡ ወይም ፡ እንዳይቀማ ፡ ዐውቆት ፡ አሳብና ፡ ጭንቅ ፡ ቀረለት ። ወዲያውም ፡ ገንዘቡን ፡ ለጠባቂዎች ፡ ሲሰጥ ፡ ዋጋ ፡ የማይወስድበት ፡ ሆነ ። ገንዘቡንም ፡ ከባንክ ፡ በፈለገ ፡ ጊዜ ፡ ሲያወጣ ፡ ከቤቱ ፡ ሳይነቃነቅና ፡ ሥራ ፡ ሳይፈታ ፡ ወረቀት ፡ አሲዞ ፡ አንዱን ፡ አሽከሩን ፡ እየላከ ፡ ገንዘቡ ፡ እስከ ፡ ቤቱ ፡ ድረስ ፡ ይመጣለት ፡ ዝናም ። ዕቃም ፡ ገዝቶ ፡ ገንዘብ ፡ ሲከፍል ፡ የሚከፍለውን ፡ ገንዘብ ፡ ሊቈጥር ፡ ጊዜው ፡ በከንቱ ፡ ሳይባክንበት ፡ ቼክ ፡ የሚባለውን ፡ ይህን ፡ ያክል ፡ ገንዘብ ፡ ለእገሌ ፡ ስጡ ፡ የሚለውን ፡ ትንሽ ፡ ወረቀት ፡ ጽፎ ፡ ዕቃውን ፡ ለሸጠለት ፡ ሰው ፡ ሰጥቶ ፡ ወደ ባንክ ፡ ሲልክ ፡ የሚበቃ ፡ ሆነ ። በየባንኩም ፡ ባደራ ፡ የተቀመጠ ፡ ገንዘብ ፡ ሁሉ ፡ ጌታው ፡ መልሶ ፡ እስኪወስደው ፡ ድረስ ፡ በሠራተኞች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ገብቶ ፡ ሲሠራ ፡ ለመላው ፡ ሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ ሆነ ። ብርና ፡ ወርቅ ፡ እኮ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያዎች ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፤ ሌላ ፡ ብልህነት ፡ የላቸውም ። ሕዝቡም ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ ሲለዋወጥ ፡ ካልረዱ ፡ በያንዳንዱም ፡ ሰው ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ ከመሬት ፡ በታች ፡ ቢቀበሩ ፡ ለባለገንዘቡም ፡ ለመላውም ፡ ሕዝብ ፡ አንዳች ፡ ጥቅም ፡ ሊሆኑ ፡ አይችሉም ። ሥርዐት ፡ በሌለበት ፡ አገር ፡ የሰው ፡ ርስትና ፡ ገንዘብ ፡ በማይታፈርበት ፡ በማናቸውም ፡ ትንሽ ፡ ምክንያት ፡ ሰው ፡ በብዙ ፡ ድካም ፡

ያከማቸውን ፡ ገንዘብ ፡ በሚወረስበት ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ብርና ፡
 ወርቅ ፡ ምንም ፡ ቢበዙ ፡ በያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ቤት ፡ እየተሸሸጉ ፡
 ይኖራሉ ፡ እንጂ ፤ በሚገባ ፡ አይረዱም ። የተደላደለ ፡ ሥርዐት ፡
 በሌለበት ፡ አገር ፡ ሁሉ ፡ ሕዝቡ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ ካለመተማመኑ ፡
 የተነሣ ፡ ያለውን ፡ ወርቅና ፡ ብር ፡ ሲሆን ፡ ይቀብረዋል ። ያለዚ
 ያ ፡ ግን፡እንደጌጥ፡አድርጎ፡በሚመክትበት፡ጋሻ፡ላይ፡ይለጥ
 ፈዋል ። ወይም ፡ በሚዋጋበት ፡ ፈረስ ፡ ላይ ፡ መጣምር ፡ ያደርገዋ
 ል ። ወይም ፡ ጐራዴውን ፡ ያስጌጥበታል ። ዕውቀት ፡ የሌለውም ፡
 ሕዝብ ፡ ይህንን ፡ የመሰለውን ፡ ጌጥ ፡ ሁሉ ፡ መውደዱ ፡ ዋና ፡
 ምክንያቱ ፡ ባለው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሌላ ፡ ሥራ ፡ ሲይዝበት ፡
 መስናክል ፡ ነገር ፡ እንዲበዛበት ፡ ሰውነቱ ፡ እያወቀበት ፡ ነው ።
 ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ ሕዝብ ፡
 ሁሉ ፡ ተመችቶት ፡ እንዲኖር ፡ ቢፈልግ ፡ እንደማይሆንለት ፡
 ያውቃልና ፡ ምቹ ፡ ኑሮ ፡ እንዲያገኝ ፡ መጣሩን ፡ ትቶ ፡ ለጌጥ ፡
 ያስባል ። በእንደዚህ ፡ ያሉ ፡ ዕውቀት ፡ ያነሳቸውም ፡ ሕዝቦች ፡
 ውስጥ ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ አምስት ፡ ብር ፡ የሚያወጣውን ፡ ልብስ ፡
 ለብስ ፡ የጋሻውና ፡ የፈረሱ ፡ ጌጥ ፡ ወደ ፡ ሁለቱ ፡ መቶ ፡ ብር ፡
 የሚያወጣ ፡ ሆኖ ፡ ቢገኝ ፡ የሚገርም ፡ ነገር ፡ አይደለምን ፤ ሰው ፡
 ከውጭ ፡ ይልቅ ፡ የቤት ፡ ምቹነት ፡ የሚያስብ ፡ የተደላደለ ፡
 ሥርዐት ፡ ሲያገኝ ፡ ነው ። ያንዱ ፡ አገር ፡ ሥርዐት ፡ ግን፡ምንም ፡
 የተደላደለ ፡ ቢሆን ፡ ለሌላው ፡ አገር ፡ ሕዝብ ፡ የተመቻ ፡ ሥርዐ
 ት ፡ አይሆንም ። ሕዝብ ፡ የሚወድ ፡ ለባሕሪው ፡ የሚመች ፡ ሥር
 ዐት ፡ ሲያወጡለት ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ አንዳንዶቹ ፡ የሀገራችን ፡
 መኳንንት ፡ ወይም ፡ ሹማምት ፡ አስቀድመው ፡ የትምርት ፡
 ቤት ፡ ሳያቆሙ ፡ የኤሮፓን ፡ ሥርዐት ፡ እናግባ ፡ ብለው ፡ ቢጥ
 ሩ ፡ ከንቱ ፡ ድካም ፡ ነው ።

እንሆም ፡ ሥርዐት ፡ የሚመች ፡ ይሆናል ፡ ተብሎ ፡ በብልጥ
 ች ፡ ሰዎች ፡ ልብ ፡ ውስጥ ፡ ተፈጥሮ ፡ አይጻፍም ፤ ከሕዝቡ ፡
 ልብ ፡ ይቀዳል ፡ እንጂ ፤ ንጉሥ ፡ ወይም ፡ ሹም ፡ በኋለኞች ፡
 ትውልዶች ፡ የሚመሰገን ፡ በልቡ ፡ ፈልስፎ ፡ ደንብ ፡ ሲያወጣ ፡
 አይደለም ። የሕዝቡን ፡ አሳብ ፡ ተርጉሞ ፡ በትርጉሙ ፡ ሲሄድ ፡
 ነው ፡ እንጂ ። የኤሮፓ ፡ ሕዝቦች ፡ የዛሬ ፡ ሥርዐታቸው ፡ ባንድ ፡

ቀን ፡ አልተደነባም ። በዘመናት ፡ ብዛት ፡ የተጣራ ፡ ነው ። እንጂ ፤ ስለዚህም ፡ የሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ እየሰፋ ፡ ሲሄድ ፡ ለወደ ፊት ፡ ደግሞ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ እየተጣራ ፡ ይሄዳል ። ስለዚህም ፡ ባገሩ ፡ የኤሮፓን ፡ ሥርዐት ፡ ሊያገባ ፡ የሚፈልግ ፡ መንግሥት ፡ አስቀድሞ ፡ የትምርት ፡ ቤት ፡ አቁሞ ፡ ለሕዝቡ ፡ የኤሮፓን ፡ ባህል ፡ ማስተማር ፡ ያስፈልገዋል ። እንደዚሁም ፡ አድርጎ ፡ ሕዝቡን ፡ ካሠለጠነ ፡ በኋላ ፡ የኤሮፓን ፡ ሥርዐት ፡ ባገሩ ፡ ቢያገባ ፡ ሕዝቡ ፡ ይጠቀማል ፤ ርሱም ፡ ይበረታል ። ትምርት ፡ በሌለበት ፡ አገር ፡ ለሥርዐት ፡ የሚሆን ፡ መሠረት ፡ አይገኝም ። ሥርዐት ፡ የሚፈለግ ፡ በትምርት ፡ ነውና ፡ ትምርት ፡ የሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ሥርዐት ፡ አይወድም ፤ አይጠቅመውም ። ስለዚህም ፡ ዛሬ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ አዲስ ፡ ደንብ ፡ ያወጣልናል ፡ ሲል ፡ ለውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ይመወዝ ፡ በያመቱ ፡ ቢከስር ፡ መሠረት ፡ ያለው ፡ ጥቅም ፡ አይገኝም ። የትምርት ፡ ቤት ፡ አቁሞ ፡ ሕዝቡን ፡ በያስተምር ፡ ግን ፡ የሚያስፈልገው ፡ ደንብ ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በኋላ ፡ ሕዝቡ ፡ ራሱ ፡ ያውቀውና ፡ ይረዳዋል ።

የመንግሥት ፡ መሠረት ፡ የትምርት ፡ ቤት ፡ ነው ። ትምርት ፡ በሌለበት ፡ አገር ፡ አዲስ ፡ ደንብ ፡ ቢወጣ ፡ ከሚጠቅመው ፡ የሚገባው ፡ ይበልጣል ። አሁን ፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ተናገርነው ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ በሠለጠነ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ባንክ ፡ ሲቆም ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ነው ። በሥራ ፡ ያልሠለጠነውን ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ባንክ ፡ ይገባዋል ፡ እንጂ ፡ አይጠቅመውም ። ባንክ ፡ የሚቆም ፡ ባገር ፡ ያለው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሥራ ፡ እንዳይፈታ ፡ ባንድነት ፡ ሰብስቦ ፡ ሥራ ፡ ለሚያውቅ ፡ ሰው ፡ እያበደረ ፡ እንዲሠራበት ፡ ነው ። ዕውቀት ፡ የሌለውና ፡ በሥራ ፡ ያልሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ራሱ ፡ ሊሠራ ፡ አይችልምና ፤ ገንዘቡን ፡ በባንክ ፡ ቢያስቀምጥ ፡ ጥቅሙ ፡ ለውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ነው ። በኢትዮጵያ ፡ የቆመው ፡ የእንግሊዝ ፡ ባንክ ፡ ከታኅሣሥ ፡ ፳፪ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፬ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ እስከ ፡ ታኅሣሥ ፡ ፳፪ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፮ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ድረስ ፡ ያበደረው ፡ ገንዘብ ፡ ብናስበው ፡ ወደ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፳፯ ፡ ፷፻፶ ፡ ብር ፡ ይሆናል ። ከዚሁም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ የተበደረው ፡ ከ፶፯ ፡ ብር ፡ በላይ ፡ አይሆንም ፡

ይሆናል ። የቀረው ፡ ግን ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፻፸፯ ፡ ፰፻፶ ፡ ብር ፡
 የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ተበድረው ፡ ሠሩበት ። ፶ውን ፡ ሺሕ ፡
 ብር ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰዎች ፡ ተበድረውት ፡ ይሆናል ፡ ስለ ፡ ተባለ ፡
 ደግሞ ፡ ብድሩ ፡ ያለጥርጥር ፡ ሞያ ፡ አልተሠራበትም ። የኢት
 ዮጵያ ፡ ሰው ፡ ገንዘብ ፡ ቢበደር ፡ እጅግ ፡ ቢበረታ ፡ ከፈረንጅ ፡
 አገር ፡ የመጣውን ፡ ዕቃ ፡ ገዝቶ ፡ ለገዛ ፡ አገሩ ፡ ሰዎች ፡ በትርፍ ፡
 ሸጦ ፡ ዕዳውን ፡ ለመመለስ ፡ ነው ። ይህንን ፡ ሲያደርግ ፡ ግን ፡
 ዕቃውን ፡ ለሸጠለት ፡ ፈረንጅ ፡ ወኪል ፡ ሆኖ ፡ ያገሩን ፡ ሰዎች ፡
 ድካም ፡ በከንቱ ፡ መውሰዱ ፡ ነውና ፤ የኢትዮጵያን ፡ ሕዝብ ፡
 አይጠቅምም ። ብዙ ፡ ሰው ፡ የነጋዴን ፡ ሥራ ፡ ያመሰግናል ።
 ለመንግሥትም ፡ ዋና ፡ ጠቃሚ ፡ ነጋዴ ፡ ነው ፡ ይላል ። ይህ ፡
 ቃል ፡ ግን ፡ መሠረት ፡ የለውም ። ባንድ ፡ መንግሥት ፡ ውስጥ ፡
 ካንዱ ፡ ወረዳ ፡ ወዳንዱ ፡ እየተመላለሰ ፡ የያንዳንዱ ፡ ወረዳ ፡
 ሠራተኞች ፡ የሠሩትን ፡ ዕቃ ፡ የሚለዋውጥ ፡ ነጋዴ ፡ በእውነት ፡
 ላገሩ ፡ ይጠቅማል ። እንደዚህ ፡ ያለውንም ፡ ነጋዴ ፡ መንግሥት ፡
 በማናቸውም ፡ ረገድ ፡ ቢረዳና ፡ ቢያበረታታ ፡ የተገባ ፡ ነው ።
 ከውጭ ፡ አገር ፡ ዕቃ ፡ አስመጥቶ ፡ የሚነግድ ፡ ነጋዴ ፡ ግን ፡
 ያገሩን ፡ ድካምና ፡ ሀብት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ በከንቱ ፡
 እንዲወስዱት ፡ ሊረዳ ፡ እንደ ፡ ተነሣ ፡ ያክል ፡ ነውና ፤ ከመንግ
 ሥት ፡ አንዳች ፡ ርዳታ ፡ አያስፈልገውም ። ነጋዴውም ፡ የው
 ጭ ፡ አገር ፡ ሰው ፡ ከሆነ ፡ ዘንድ ፡ አንዳች ፡ ርዳታ ፡ አይገባው
 ም ። ስለዚህ ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ነጋዴዎች ፡ በተቁጡ ፡ ቍጥር ፡
 ብዙ ፡ ያገራችን ፡ ሹማምት ፡ ቢሸበሩ ፡ ምክንያት ፡ የሌለው ፡
 ሽብር ፡ ነው ። ባገር ፡ ውስጥ ፡ ነጋዴና ፡ ወታደር ፡ ሲበዛ ፡ ለሕ
 ዝብም ፡ ለመንግሥትም ፡ አይረባም ። የመንግሥት ፡ ዋና ፡ መሠ
 ረቱ ፡ እርሻ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ ያገራችን ፡ ሰው ፡ ከባንክ ፡ እየተ
 በደረ ፡ ቢነግድ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብና ፡ መንግሥት ፡ ደስ ፡ የሚ
 ያሰኝ ፡ ነገር ፡ አይደለም ። ስለ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ ገንዘብ ፡ ከባንክ ፡ እየ
 ተበደረ ፡ በከንቱ ፡ ከሚያባክን ፡ ሰው ፡ የሚነግድበት ፡ ይሻላል ።
 ከባንክ ፡ የሚበደሩ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰዎች ፡ ግን ፡ ሹማምቶች ፡
 ናቸው ። እነሱም ፡ የሚበደሩ ፡ ከየገባራቸው ፡ የሚመጣቸው ፡
 ግብር ፡ እስከደርሰላቸው ፡ ድረስ ፡ በከንቱ ፡ የሚያባክኑትን ፡
 ገንዘብ ፡ ሲያጡ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ በተበደሩት ፡ ገንዘብ ፡ የረባ ፡

ነገር ፡ ለመሥራት ፡ እንኳን ፡ በውናቸው ፡ በሕልማቸውም ፡ ቢሆን ፡ አያስቡትም ።

ከጥቂት ፡ ዓመት ፡ በፊት ፡ አያሌ ፡ ያገራችን ፡ ባለገንዘቦች ፡ ተሰብስበው ፡ ለእርሻ ፡ ማስፈያ ፡ ሲሉ ፡ አንድ ፡ የባንክ ፡ ዐይነት ፡ ማኅበር ፡ አቁመው ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ አንድ ፡ ም ፡ ጥቅም ፡ ለባላገሩ ፡ አላመጣም ። ለወደ ፡ ፊትም ፡ አያመጣለትም ። ይልቁንም ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ ማኅበር ፡ ገንዘብ ፡ እየተበደረ ፡ የብድሩ ፡ መክፈያ ፡ ጊዜ ፡ ሲደርስ ፡ ለዕዳው ፡ የሚከፍለው ፡ ገንዘብ ፡ እያጣ ፡ ከርስቱ ፡ ተነቀለ ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ በምርምር ፡ እንደ ፡ ተረዳነው ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ባላገር ፡ ከባንክ ፡ ገንዘብ ፡ ቢበደር ፡ የተበደረውን ፡ ገንዘብ ፡ ሊመልስ ፡ አይችልም ። የተበደረውም ፡ ገንዘብ ፡ የሚጠቅመው ፡ ለኑሮው ፡ የሚያስፈልገው ፡ ዕቃ ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ የተሠራለት ፡ እንደሆነ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ በውል ፡ አይተነዋል ፤ ተረድተነዋል ።

እንግዲህ ፡ እንደ ፡ ምድር ፡ ባብርና ፡ የጋሪ ፡ መንገድ ፡ ባንክም ፡ የሚጠቅም ፡ በሥራ ፡ የሠለጠነውን ፡ ሕዝብ ፡ ነው ። የኢትዮጵያም ፡ ሕዝብ ፡ መንግሥት ፡ ባገሩ ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ እንዲሠራና ፡ ባገሩም ፡ ባንክ ፡ እንዲቆም ፡ ፈቅዷል ። ሕዝቡን ፡ ከጥፋት ፡ ሊያድን ፡ ፈቃዱ ፡ ከሆነ ፡ ዘንድ ፡ በፍጥነት ፡ ሕዝቡን ፡ በሥራ ፡ ማሠልጠን ፡ አለበት ። የምድር ፡ ባቡር ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ደርሷል ። ባንኩም ፡ ይኸው ፡ ቁሞ ፡ ይሠራል ። የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ሕዝቡን ፡ ሊጠቅም ፡ ፈቃዱ ፡ ሆኖ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ የሚሠራበትን ፡ ደኅና ፡ መንገድ ፡ አስቀድሞ ፡ ለይቶ ፡ ነድፎ ፡ የነደፈውን ፡ ንድፍ ፡ ለመፈጸም ፡ ታጥቆ ፡ ቢነሣ ፡ የምድር ፡ ባቡርና ፡ ባንኩ ፡ በብዙ ፡ ሳይረዱት ፡ አይቀሩም ። ለሕዝቡ ፡ ማሠልጠኛ ፡ የሚሆነውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ በፍጥነት ፡ ሲያመላልስ ፤ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርስ ፡ ሲለዋወጥና ፡ ባንኩም ፡ በሰበሰበው ፡ ገንዘብ ፡ ሲረዳ ፤ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥትም ፡ ሕዝቡን ፡ ለማሠልጠን ፡ ቢነሣ ፡ ማለፊያ ፡ አጋገሮች ፡ ይሆኑት ፡ ነበር ። የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ይህ ፡ ሐሳብ ፡ ከሌለው ፡ ግን ፡ የምድር ፡ ባቡርና ፡ ባንኩ ፡ ወዳገራችን ፡ አመ

ጣጣቸው ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሕዝብ ፡ መቃብር ፡ ለመማስ ፡ እን
ደ ፡ ሆነ ፡ ጥርጥር ፡ የለውም ።

፲፪ኛ ፡ ምዕራፍ ።

ብርና ፡ ወርቅ ፡ በሥራ ፡ በሠለጠኑ ፡ ሕዝቦች ፡ እጅ ፡ ሲደር
ሱ ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሁለት ፡ ስለ ፡ ሦስት ፡ ብር ፡ እየሆነ ፡
እንዲሠራ ፡ አይተናል ። የብርንና ፡ የወርቅንም ፡ ጥቅም ፡ እንደዚህ
ሀ ፡ አድርጎ ፡ የሚያስፋፋ ፡ ባንክ ፡ ነውና ፤ በሥራ ፡ የሠለጠነ ፡
ሕዝብ ፡ ሁሉ ፡ ያለባንክ ፡ አይሳካለትም ። ብርና ፡ ወርቅ ፡
ባገር ፡ ስለ ፡ በዛ ጥቅም ፡ አይሆነውም ። ብርና ፡ ወርቅ ፡ የሚጠ
ቅም ፡ ካንዱ ፡ እጅ ፡ ወዳንዱ ፡ እጅ ፡ በፍጥነት ፡ እየተላለ
ፈ ፡ ሲለዋወጥ ፡ ነው ፡ እንጂ ። ቤት ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ቤቱን ፡ ቢ
ሸጥ ፡ ምናልባት ፡ ቀላድ ፡ ለመግዛት ፡ ይሆናል ።

ባለቀላዱም ፡ መሬቱን ፡ የሚሸጥ ፡ ምናልባት ፡ በሬና ፡ ላም ፡
ለመግዛት ፡ ይሆናል ። በሬውንና ፡ ላሙንም ፡ የሸጠ ፡ ሰው ፡
ምናልባት ፡ ቤት ፡ ሊሠራበት ፡ ይሆናል ። ቤቱንም ፡ የገነቡ ፡
ሠራተኞች ፡ በደመወዛቸው ፡ ምግባቸውንና ፡ ልብሳቸውን ፡
ሊገዙበት ፡ ይሆናል ። ማለት ፡ የብር ፡ ሥራው ፡ ካንዱ ፡ እጅ ፡
ወዳንዱ ፡ እጅ ፡ እየተላለፈ ፡ ማለዋወጥ ፡ ብቻ ፡ ነው ። በያንዳንዱ
ም ፡ እጅ ፡ ገብቶ ፡ ወዳንዱ ፡ እጅ ፡ እስኪያልፍ ፡ ድረስ ፡ ቢዘገይ ፡
ለሕዝብም ፡ ለመንግሥትም ፡ ጉዳት ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡
ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ግን ፡ ብር ፡ ካንዱ ፡ እጅ ፡ ወዳንዱ ፡ እጅ ፡
እስኪያልፍ ፡ ድረስ ፡ ይዘገያል ። በእንደዚህ ፡ ያለው ፡ አገር ፡
ደገና ፡ መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡር ፡ ስለሌለ ፡ ሕዝቡ ፡ በቶ
ሎ ፡ እየተገናኘ ፡ ለመለዋወጥ ፡ አይችልም ። ቢገናኝም ፡ አይለዋ
ወጥም ። ሥራው ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ የሆነ ፡ ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡
ምን ፡ ሊለዋወጥ ፡ ይችላል ። ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ መለዋወ
ጥ ፡ የሚችል ፡ በያይነቱ ፡ ሥራ ፡ ሠልጥኖ ፡ ሥራው ፡ የተከፋፈ
ለ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ። በሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ ያለውም ፡ እያንዳንዱ ፡
ሰው ፡ የሠለጠነበት ፡ ሥራ ፡ ልዩነት ፡ ሲበዛ ፡ ሕዝቡ ፡ የሚለዋ
ወጠው ፡ ለውጥ ፡ ይበዛል ። በሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ ያለውም ፡
ብርና ፡ ወርቅ ፡ ካንዱ ፡ ወዳንዱ ፡ እጅ ፡ በፍጥነት ፡ ይተላለፋል ።

ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ግን ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡
 የፈለገውን ፡ ነገር ፡ በፍጥነት ፡ አያገኝምና ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡
 ሸጦ ፡ የተቀበለው ፡ ብር ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ እጅ ፡ እስኪያልፍ ፡ ድረስ ፡
 ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ይሄድበታል ። እስቲ ፡ አሁን ፡ አንድ ፡ የመን
 ዝ ፡ ባላገር ፡ አንዲት ፡ ላም ፡ ሸጦ ፡ ብር ፡ ካገኘ ፡ በኋላ ፡ ለራሱና ፡
 ለልጆቹ ፡ ልብስ ፡ የሚሆነውን ፡ አቡጀዲድ ፡ እስኪገዛበት ፡
 ድረስ ፡ ብሩ ፡ በርሱ ፡ እጅ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ የሚቀመጥበት ፡
 ጊዜ ፡ ጥቂት ፡ ነውን ፤ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነበት ፡ አገር ፡
 ብር ፡ ቢበዛ ፡ እንደ ፡ ብዛቱ ፡ አይጠቅምም ። ብሩ ፡ ከሚሠራበት ፡
 ቀን ፡ ይልቅ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ በየቤቱ ፡ የሚቀበርበት ፡ ጊዜ ፡ ይበ
 ልጣል ።

በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ብር ፡ ጥቂት ፡ አይደለም ።
 እስከ ፡ ፩ ፡ መቶ ፡ ሚሊዮን ፡ ይሆናል ፡ ተብሎ ፡ ይገመታል ።
 የሚሠራበት ፡ ብር ፡ ግን ፡ ከግድ ፡ ሚሊዮን ፡ አይበልጥም ። ስለ
 ዚህም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ የተቀመጠው ፡
 ብር ፡ ፹ ፡ ሚሊዮን ፡ ይሆናል ። ይህም ፡ ፹ ፡ ሚሊዮን ፡ ብር ፡
 ግማሹ ፡ ጌጥ ፡ ሁኖ ፡ ይሆናል ። ግማሹም ፡ ከመሬት ፡ በታች ፡
 ተቀብሮ ፡ መልኩን ፡ እያበላሸ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ተቀምጦ ፡ ይሆ
 ናል ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ብር ፡ ያለ ፡
 አይመስልም ። የሚበዛው ፡ ብር ፡ ተቀብሮ ፡ ስለ ተቀመጠ ፡ ወደ ፡
 ገበያ ፡ የሚወጣው ፡ ብር ፡ ጥቂት ፡ ነው ። በኢትዮጵያ ፡ ብር ፡
 የሚበደር ፡ ሰው ፡ ወለድ ፡ ይበዛበታል ። ሌላው ፡ ባለገንዘብስ ፡
 ይቅርና ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያለው ፡ ባንክ ፡ እፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ሲያበድ
 ር ፡ የሚቀበለው ፡ ወለድ ፡ በመቶው ፡ ዐሥራ ፡ ሁለት ፡ ይሆናል ።
 የኤሮፓ ፡ ነገሥታት ፡ ግን ፡ ባገራቸው ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡
 ሲበደር ፡ ሥርዐቱ ፡ የሚያስከፍለው ፡ ወለድ ፡ ስንት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡
 ለይተው ፡ ወስነውታል ። ይህም ፡ በደንብ ፡ የተወሰነው ፡ ወለድ ፡
 እንደያገሩ ፡ ሁኔታ ፡ ከፍና ፡ ዝቅ ፡ ይላል ። ስለ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ በማ
 ናቸውም ፡ መንግሥት ፡ በመቶው ፡ ከስድስት ፡ ብር ፡ አያልፍም ።

ይህንን ፡ መናገራችን ፡ ግን ፡ ምናልባት ፡ የኢትዮጵያ ፡
 መንግሥት ፡ እንደዚሁ ፡ ወለድ ፡ ከመቶው ፡ ስድስት ፡ እንዳይ
 በልጥ ፡ ደንብ ፡ ያድርግ ፡ ማለታችን ፡ አይደለም ። ስለ ፡ ሆነ ፡

ወሰኑ ፡ እንኳ ፡ ይህን ፡ ያክል ፡ ዝቅ ፡ ባይል ፡ ሕዝቡ ፡ እንበለ ፡ መጠን ፡ እንዳይጐዳ ፡ አንድ ፡ ወሰን ፡ መደንገግ ፡ ነው ። መንግሥት ፡ ባገሩ ፡ ወለድ ፡ ዝቅ ፡ እንዲል ፡ ከፈለገ ፡ ግን ፡ ሕዝቡን ፡ በየሥራው ፡ ያሠልጥን ። መንገድና ፡ የምድር ፡ ባቡርም ፡ ያሠራ ። በየወረዳውም ፡ የባንክ ፡ ቤት ፡ እንዲቆም ፡ ይጣር ፤ ባገሩም ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ገንዘብ ፡ እንዳይገባ ፡ ሥርዐት ፡ ይደረግ ። ይህም ፡ ሁሉ ፡ ከሆነ ፡ በኋላ ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ የሚፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በፍጥነት ፡ ሲያገኝ ፡ የተቀበለውን ፡ ብር ፡ ቀብሮ ፡ አያስቀምጥም ፤ ወዲያው ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ ያወጣዋል ፡ እንጂ ። የፈለገውንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ገዝቶ ፡ ብር ፡ ቢያተርፈው ፡ ብሩ ፡ ሥራ ፡ ሲፈታበት ፡ አይወድም ። ወይም ፡ ራሱ ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡ ይሠራበታል ። ወይም ፡ ደግሞ ፡ ወለድ ፡ የምትሰጠውን ፡ ባንክ ፡ ባጠገቡ ፡ ሲያገኝ ፡ ብሩን ፡ በዚያው ፡ ያስቀምጣል ። ባንኩም ፡ ለሚሠሩ ፡ ሰዎች ፡ ብሩን ፡ አበድሮ ፡ ያሠራበታል ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ወደ ፡ ገበያው ፡ የሚወጣው ፡ ብር ፡ ይበዛል ። ተብዳሪው ፡ የሚከፍለው ፡ ወለድ ፡ ምንም ፡ ቢሆን ፡ ማነሱ ፡ አይቀርም ።

የማናቸውም ፡ መንግሥት ፡ ሀብትና ፡ ኀይል ፡ የሚያድግ ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ የሠለጠነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ። ማናቸውም ፡ ሕዝብ ፡ በሥራ ፡ መሠልጠኑንና ፡ ያለመሠልጠኑን ፡ ለማወቅ ፡ ስንፈልግ ፡ ባገሩ ፡ የሚከፍለውን ፡ ወለድ ፡ ማየት ፡ ነው ። ባንድ ፡ አገር ፡ ወለድ ፡ ከፍ ፡ ሲል ፡ የዚያ ፡ አገር ፡ መንግሥት ፡ ሀብትና ፡ ኀይል ፡ እንዳነሰ ፤ ሕዝቡም ፡ በሥራ ፡ እንዳልሠለጠነ ፡ ይመስክርልናል ። ባገሩ ፡ ልማድ ፡ የሆነውም ፡ ወለድ ፡ ዝቅ ፡ ሲል ፡ መንግሥቱ ፡ እንደ ፡ በረታና ፡ ሀብቱ ፡ እንዳደገ ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ እንደ ፡ ሠለጠነለት ፡ ያስታውቃል ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ እንደ ፡ ተረዳነው ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ካልሠለጠነ ፡ ዘንድ ፡ በባንክ ፡ አማካይነት ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሁለት ፡ ሆኖ ፡ ሊያለዋውጠን ፡ ይችላል ። ይህም ፡ የሚሆነው ፡ እንዴት ፡ ባለ ፡ መንገድ ፡ እንደ ሆነ ፡ መልሰን ፡ እናሳይ ።

ባንድ ፡ አገር ፡ ባንክ ፡ የቆመ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የባንኩ ፡ ማኅበረተኞች ፡ የያዙትን ፡ ሥራ ፡ ማኅበረተኞች ፡ መሆናቸውን ፡ የሚያስታውቅ ፡ የምስክር ፡ ወረቀት ፡ ሸጠው ፡ የፈለጉትን ፡ ነገር ፡ ለማግኘት ፡

ኘት ፡ ይችላሉ ። በባንኩ ፡ የገባው ፡ ገንዘብ ፡ ግን ፡ ሌሎች ፡ ሰዎች ፡ ተበድረውት ፡ ይሠራበታል ። የባንክ ፡ ሥራ ፡ የሠለጠነውን ፡ ሕዝብ ፡ የሚጠቅምበት ፡ መንገድ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ። ገንዘብ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ገንዘቡን ፡ በባንክ ፡ ቢያስቀምጥ ፡ በፈለገው ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ፈለገው ፡ መጠን ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ በየጥቂቱ ፡ ያስቀመጠውን ፡ ገንዘብ ፡ መልሶ ፡ ሊወስድ ፡ ይችላል ። ወዲያውም ፡ ጥቂት ፡ የጠባቂ ፡ ዋጋ ፡ መክፈል ፡ አያስፈልገውም ። ባለገንዘቡ ፡ በባንክ ፡ ያስቀመጠውን ፡ ገንዘብ ፡ መልሶ ፡ እስኪወስድ ፡ ድረስ ፡ ግን ፡ ገንዘቡ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ አይቀመጥም ፤ ባንክ ፡ እያበደረ ፡ ይሠራበታል ፡ እንጂ ። በዚህም ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሁለት ፡ እየሆነ ፡ ይሠራል ። ባንክም ፡ የሠለጠነውን ፡ ሕዝብ ፡ የሚጠቅምበት ፡ ደግሞ ፡ ሌላ ፡ መንገድ ፡ አለ ። ገንዘቡን ፡ በባንክ ፡ ያስቀመጠ ፡ ሰው ፡ ከገንዘቡ ፡ ከፍሎ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ እስጣለሁ ፡ ቢል ፡ ከቤቱ ፡ መነቃነቅ ፡ አያስፈልገውም ። ቼክ ፡ በሚባለው ፡ ወረቀት ፡ ላይ ፡ ይህንን ፡ ያክል ፡ ገንዘብ ፡ ከኔ ፡ ሒሳብ ፡ ለእገሌ ፡ ስጡ ፡ ብሎ ፡ ሲያዝ ፡ የሚበቃ ፡ ይሆናል ።

ስለዚህም ፡ ገንዘብ ፡ በመቅጠር ፡ በከንቱ ፡ የሚደክመው ፡ ድካም ፡ ለባለገንዘቡ ፡ ይቀርላታል ። ባንድ ፡ ከተማ ፡ ውስጥ ፡ ባንክ ፡ ከቆመ ፡ በኋላ ፡ ገንዘብ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ የገንዘብ ፡ ጠባቂ ፡ እንዲሆነው ፡ ሲል ፡ ሠራተኛ ፡ መቅጠር ፡ አያስፈልገውም ። የገንዘብ ፡ ጠባቂዎችም ፡ ሆነው ፡ በየቤቱ ፡ ሲቀጠሩ ፡ የነበሩ ፡ ሰዎች ፡ ሌላ ፡ ሥራ ፡ ይዘው ፡ አገራቸውን ፡ ይጠቅማሉ ። መቶ ፡ የገንዘብ ፡ ጠባቂዎችም ፡ ሆነው ፡ በየቤቱ ፡ ሲሠሩት ፡ የነበረ ፡ ሥራ ፡ ገንዘቡ ፡ ሁሉ ፡ በባንክ ፡ ሲገባ ፡ ባንድ ፡ ሰው ፡ እጅ ፡ ይሠራል ። ባንክም ፡ በሥራ ፡ የሠለጠነውን ፡ ሕዝብ ፡ የሚጠቅምበት ፡ መንገድ ፡ ይህ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፤ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ በባንክ ፡ ያስቀመጠውን ፡ ብር ፡ ለእገሌ ፡ ስጡልኝ ፡ ብሎ ፡ ከጻፈ ፡ በኋላ ፡ ያ ፡ ገንዘቡን ፡ ሊቀበል ፡ ቼክ ፡ የተጻፈለት ፡ ሰው ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ መስጠት ፡ ሲፈልግ ፡ በወረቀቱ ፡ ዝርዝር ፡ ላይ ፡ ስሙን ፡ ከመጻፍ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ድካም ፡ የለበትም ። ቼኩ ፡ በሁለት ፡ እጅ ፡ ከደረሰ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ያስቸግራልና ፤ ቼኩ ፡ ካልተለወጠ ፡ አይሆንም ። ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ሌላ ፡

ብልህነት ፡ ተበጀ ። ባንኩ ፡ ራሱ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ የሚባል ፡ የታተመ ፡ ወረቀት ፡ አወጣ ። ይህም ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ የሚባለው ፡ ወረቀት ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንዲገለጽልን ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ ቃል ፡ እንመልከት ። የሰው ፡ ኑሮ ፡ መሠረት ፡ እምነት ፡ ነው ። ሰው ፡ እጽድቃለሁ ፡ ብሎ ፡ ከማመኑ ፡ የተነሣ ፡ በጎ ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ። ዳኛም ፡ የምስክርን ፡ ቃል ፡ አምኖ ፡ ይፈርዳል ። ሴትም ፡ ባሏን ፡ አምና ፡ ወላጅቷን ፡ ትታ ፡ ትሄዳለች ። ተማሪውም ፡ መምህሩ ፡ የነገረውን ፡ ቃል ፡ አምኖ ፡ የተማረውን ፡ ትምርት ፡ መሠረት ፡ ያደርጋል ። አስተማሪው ፡ የነገረውን ፡ ቃል ፡ ተጠራጥሮ ፡ የተማረው ፡ ነገር ፡ እውነት ፡ መሆኑንና ፡ አለመሆኑን ፡ የሚመራመር ፡ ተማሪ ፡ ከሺሕ ፡ አንድ ፡ አይገኝም ። በዚህ ፡ ዓለም ፡ የሚሠራው ፡ ሥራ ፡ የሚበዛው ፡ በእምነት ፡ ነው ። ከሰው ፡ ልብ ፡ እምነት ፡ ቢጠፋ ፡ አንዳችም ፡ ሥራ ፡ አይሠራም ፡ ነበር ። ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ አይተማመንም ። ስለዚህም ፡ የሚሠራው ፡ ሥራ ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ ዕውቀት ፡ ሲጨምር ፡ ግን ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ መተማመኑ ፡ ይበዛል ። ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ ሰው ፡ ቼክ ፡ ሰጥተው ፡ ከባንክ ፡ ብር ፡ ተቀበል ፡ ቢሉት ፡ አያምንም ፤ አታለው ፡ ከቤት ፡ ሊያስወጡት ፡ ያሰቡ ፡ ይመስለዋል ። ብሬን ፡ ቈጥራችሁ ፡ በእጄ ፡ ካልሰጣችሁኝ ፡ አለቃችሁም ፡ ይላል ። በዚሁም ፡ ራሱ ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ገንዘብ ፡ የሚሰጠውንም ፡ ሰው ፡ ሥራ ፡ ያስፈታል ። የተማረ ፡ ሰው ፡ ግን ፡ ብሩን ፡ ቈጥረው ፡ በእጄ ፡ ከሚሰጡት ፡ ቼክ ፡ ጽፈው ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ ቢዳርጉት ፡ ይወዳል ። በቼኩም ፡ ዠርባ ፡ ፊርማውን ፡ አድርጎ ፡ ገንዘቡን ፡ ወደ ፡ ሒሳቤ ፡ ጨምራችሁ ፡ የደረሰኝ ፡ ወረቀት ፡ ላኩልኝ ፡ ብሎ ፡ ለባንኩ ፡ ይጽፋል ። ባንኩም ፡ ቼኩን ፡ ተቀብሎ ፡ ብሩን ፡ ሲቈጥር ፡ ጊዜ ፡ በከንቱ ፡ ሳይባክንበት ፡ በቼኩ ፡ ላይ ፡ የተመለከተውን ፡ ገንዘብ ፡ ከከፋዩ ፡ ሒሳብ ፡ ወደ ፡ ተቀባዩ ፡ ሒሳብ ፡ ያሸጋግራል ። ከዚህም ፡ መተማመን ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ዕውቀት ፡ ባላቸው ፡ ሕዝቦች ፡ መካከል ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ገንዘብ ፡ ሲሰጥም ፡ ሲረከብም ፡ ጊዜውን ፡ በከንቱ ፡ አያባክንም ፤ ሌላ ፡ የሚጠቅም ፡ ሥራ ፡ ይሠራበታል ። በመንግሥትም ፡ ታምኖ ፡ የቆመ ፡ ባንክ ፡ መታመኑንም ፡ መንግሥት ፡ ከመሰከረለት ፡ ዘንድ ፡ ወይም ፡ መንግሥት ፡ ከተዋሰው ፡ ሕዝ

ቡም ፡ እንዲያምነው ፡ የተገባ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ነገሥታት ፡ የተዋሷቸው ፡ ባንኮች ፡ ይህንን ፡ ወረቀት ፡ ይዞ ፡ ወደኛ ፡ የመጣ ፡ ሰው ፡ ይህንን ፡ ያኽል ፡ ገንዘብ ፡ እንሰጠዋለን ፡ እያሉ ፡ ወረቀቶች ፡ እያተሙ ፡ ያወጣሉ ። እነዚህንም ፡ ወረቀቶች ፡ ሕዝቡ ፡ እየተቀበላቸው ፡ እንደ ፡ ብርና ፡ እንደ ፡ ወርቅ ፡ ይገበያይባቸዋል ። ወረቀቶቹንም ፡ የሚቀበል ፡ ሰው ፡ ምናልባት ፡ ወረቀቱ ፡ ራሱ ፡ ብር ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ አይደለም ። ነገር ፡ ግን ፡ ብር ፡ በፈለገ ፡ ጊዜ ፡ ወረቀቱን ፡ ሲያሳይ ፡ ባንኩ ፡ በወረቀቱ ፡ ላይ ፡ የተጻፈውን ፡ ገንዘብ ፡ ወዲያው ፡ እንዲሰጠው ፡ እያመነ ፡ ነው ፡ እንጂ ። ባንክ ፡ ኖትም ፡ የሚባል ፡ እንደዚሁ ፡ ያለው ፡ ወረቀት ፡ ነው ። በኢትዮጵያም ፡ የቆመው ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ እንደዚሁ ፡ እንደ ፡ ተናገርነው ፡ ያለ ፡ የብር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ አውጥቷል ። አንባቢው ፡ ግን ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ይጠይቅ ፡ ይሆናል ። ባንክ ፡ ይህንን ፡ ያኽል ፡ ገንዘብ ፡ እስጣችኋለሁ ፡ እያለ ፡ ብዙ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ በመላው ፡ አገር ፡ ዘርቶ ፡ ሕዝቡን ፡ አታሎ ፡ በኋላ ፡ የሚከፍለው ፡ ያጣ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሕዝብ ፡ አይጎዳምን ፤ እንደዚህ ፡ ያለ ፡ ወረቀት ፡ ባገር ፡ ቢለመድ ፡ ምን ፡ ይረባል ።

ለዚህ ፡ ጥያቄ ፡ ግን ፡ እኛ ፡ ብንመልስ ፡ አንባቢው ፡ አይጠቀምም ። ባንክ ፡ ኖት ፡ የሚታተም ፡ እንዴት ፡ እንደሆነ ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ አንብቦ ፡ ይረዳ ፤ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ እሱው ፡ ራሱ ፡ ይፍረድ ። ባንክ ፡ ሲቆም ፡ ባንኩን ፡ ያቆሙ ፡ ማኅበረተኞች ፡ ያገቡትን ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ የሚያሳዩ ፡ የምስክር ፡ ወረቀቶች ፡ ይቀበላሉ ። እነዚህም ፡ የምስክር ፡ ወረቀቶች ፡ አክሲዮን ፡ ይባላሉ ።

እንሆም ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ሲቆም ፡ ፻ ሺሕ ፡ አክሲዮን ፡ ታተመ ። ለባንኩ ፡ ማቆሚያ ፡ የሚሆነውንም ፡ ገንዘብ ፡ እናገባለን ፡ ያሉትም ፡ ማኅበረተኞች ፡ ሊያገቡት ፡ እንደ ፡ ፈለጉ ፡ ገንዘብ ፡ መጠን ፡ ለ፶ ፡ ብር ፡ አንድ ፡ አክሲዮን ፡ ለ፶ ፡ ብር ፡ አንድ ፡ አክሲዮን ፡ ተቀበለ ። ማለት ፡ መቶ ፡ ብር ፡ አገባለሁ ፡ ያለ ፡ ማኅበረተኛ ፡ ሁለት ፡ አክሲዮን ፡ አምስት ፡ መቶ ፡ ብር ፡ አገባለሁ ፡ ያለ ፡ ዐሥር ፡ አክሲዮን ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ አገባለሁ ፡ ያለ ፡ ፳ ፡ አክሲዮን ፡ ተቀበለ ። ስለዚህም ፡ በ፻ ፡ ሺሕ ፡ አክሲዮን ፡ ይገባ

ል ፡ የተባለው ፡ ገንዘብ ፡ ፭ ፡ ሚሊዮን ፡ ብር ፡ ሆነ ። ነገር ፡ ግን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ገና ፡ ሥራ ፡ አልሰፋምና ፡ ይህ ፡ አምስት ፡ ሚሊዮን ፡ በሙሉ ፡ ገና ፡ አልተሰበሰበም ። አምስቱ ፡ ሚሊዮን ፡ በሙሉው ፡ ጨርሶ ፡ ከማኅበረተኞቹ ፡ ቢሰበሰብ ፡ ሥራ ፡ ይፈታል ፡ ተብሎ ፡ እንዳንዱ ፡ ማኅበረተኛ ፡ በመዝናኛው ፡ የሚከፍለው ፡ አገባለሁ ፡ ካለው ፡ ገንዘብ ፡ ሩብ ፡ ይሁን ፡ ተባለ ። የቀረውንም ፡ ፫ ፡ ሩብ ፡ ያግባ ፡ በተባለ ፡ ጊዜ ፡ እንዲመላ ፡ እያንዳንዱ ፡ ማኅበረተኛ ፡ የሚበቃ ፡ ዋስ ፡ ሰጠ ።

ስለዚህም ፡ ዛሬ ፡ ባንክ ፡ እፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ የሚሠራበት ፡ ገንዘብ ፡ ልኩ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ነው ። የቀረው ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፶፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ግን ፡ እንደሚያስፈልግ ፡ እየታየ ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ ይሰበሰብ ፡ ይሆናል ። እንግዲህ ፡ ባንኩ ፡ ዛሬ ፡ የሚሠራበት ፡ ገንዘብ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ከ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ከሆነ ፡ ዘንድ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲያወጣ ፡ ቢያንስ ፡ ቢያንስ ፡ በዚህ ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ ያትማል ። ባንክ ፡ ኖትንም ፡ ሁሉ ፡ ሕዝብ ፡ የተቀበለለት ፡ እንደሆነ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ እንደ ፡ ውስትና ፡ በባንክ ፡ ውስጥ ፡ ተቀምጦ ፡ ያ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሕዝቡ ፡ ይገባደደባቸዋል ። ነገር ፡ ግን ፡ ባንክ ፡ ኖትን ፡ የያዙ ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ ተሰብስበው ፡ ባንድነት ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ መጥተው ፡ በባንክ ፡ ኖት ፡ ፈንታ ፡ ብር ፡ ስጡን ፡ እንዳይሉ ፡ የታወቀ ፡ ነውና ፤ በባንኩ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ ስለ ፡ ውስትና ፡ ከተቀመጠው ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ እጅግ ፡ በብዛት ፡ እኩሌታው ፡ ያክል ፡ ለመጠባበቂያ ፡ ቀርቶ ፡ እኩሌታውን ፡ ሰው ፡ ተበድሮት ፡ ይሠራበታል ። ይህም ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ማኅበረተኞቹ ፡ ያገቡት ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፻፳፭ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ሆኖ ፡ መሥራቱ ፡ ነው ። ይህንንም ፡ ያክል ፡ የሚሆንበትን ፡ ምክንያት ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈው ፡ ያሳየናል ። በእጃቸው ፡ አክሲዮን ፡ የያዙ ፡ ሰዎች ፡ አክሲዮኑን ፡ በከፈሉት ፡ ገንዘብ ፡ ልክ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፈው ፡ ሸጠው ፡ በዋጋው ፡ የሚያስፈልጋቸውን ፡ ነገር ፡ ሊዝቡት ፡ ይችላሉ ። መቶው ፡ ሺሕ ፡ አክሲዮንም ፡ የተከፈለበት ፡ ዋጋው ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ የታተመው ፡ ባንክ ፡ ኖትም ፡ ስለ ፡

፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፤ ባንኩም ፡ የሚያበድረው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ፭፻፳፭ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፤ አንድ ፡ ላይ ፡ ድምሩ ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፻፳፭ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ነው ።

እንሆ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ የሚታተም ፡ በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ ሒሳብ ፡ ነው ። ከታኅሣሥ ፡ ፳፪ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፬ ፡ ዓ ፡ ም ፡ እስከ ፡ ፲፱፻፭ ፡ ዓመተ ፡ ምሕረት ፡ ድረስ ፡ ባንኩ ፡ አደራ ፡ ለማስቀመጥ ፡ የተቀበለው ፡ ገንዘብ ፡ ወደ ፡ ፳፻፲፫ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ይሆናል ። ዛሬም ፡ ቢሆን ፡ ይበዛል ፡ እንጂ ፡ አያንስም ። የታመነ ፡ ተበዳሪም ፡ ከተገኘ ፡ ከዚህ ፡ ገንዘብ ፡ በያንስ ፡ በያንስ ፡ እኩሌታውን ፡ ያክል ፡ ከፍሎ ፡ ባንኩ ፡ ያተርፍበት ፡ ይሆናል ። ስለዚህም ፡ እላይ ፡ ከደመርነው ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፻፳፭ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ፬፻፮ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ መጨመሩ ፡ ነውና ፤ ባንኩ ፡ የራሱ ፡ ገንዘብ ፡ ፪ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ሆኖ ፡ ባንኩ ፡ የሚሠራበት ፡ ገንዘብ ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፭፻፴፩ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ፡ ሊሆን ፡ ነው ። ይኸንንም ፡ ያክል ፡ እንዲሆን ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈው ፡ ሒሳብ ፡ ያስረዳናል ።

የአክሲዮን ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ።

የባንክ ፡ ኖት ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ።

ባንክ ፡ የሚያበድረው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ከራሱ ፡ ፭፻፳፭ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ አደራ ፡ ከተቀመጠው ፡ ገንዘብ ፡ ከፍሎ ፡ ፬፻፮ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ።

አንድ ፡ ላይ ፡ ድምሩ ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፭፻፴፩ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ።

እንሆ ፡ በሥራ ፡ በሠለጠነ ፡ ሕዝቦች ፡ አገር ፡ እንኳ ፡ ብዙው ፡ ገንዘብ ፡ ሥራ ፡ ሊፈታ ፡ ጥቂቱም ፡ ብር ፡ ቢሆን ፡ ስለ ፡ ብዙ ፡ ሆኖ ፡ በሁለትና ፡ በሦስት ፡ ወገን ፡ ሊሠራ ፡ ይችላል ። በዚህም ፡ ሒሳብ ፡ እንደምናየው ፡ ብር ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ሌላ ፡ ብልኝት ፡ የለውም ። በተፈለገ ፡ ጊዜ ፡ የታመነ ፡ ባንክ ፡ ከመሰከረ ፡ ዘንድ ፡ ሰው ፡ በምስክሩ ፡ ወረቀት ፡ ሊገበያይ ፡ ይችላል ። ከዚህም ፡ እምነት ፡ የተነሣ ፡ ጥቂቱ ፡ ብር ፡ እንደ ፡ ብዙ ፡ ብር ፡ እየሆነ ፡ ያገሩን ፡ ሕዝብ ፡ ሲያገለግል ፡ መንግሥት ፡ ካወቀበት ፡ ለሕዝቡ ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ነው ። በሥራ ፡ የሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ባገሩ ፡ ቼክና ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሌላውም ፡ የባንክ ፡ ሥራ ፡

ሁሉ ፡ ሲታወቅ ፡ ይጠቀምበታል ። ባንድ ፡ አገርም ፡ የምድር ፡
 ባቡር ፡ ወይም ፡ ዐረብያ ፡ ሲበዛ ፡ ለሕዝቡ ፡ ሀብት ፡ ማስፈያ ፡
 እንዲሆን ፤ እንዲሁም ፡ ብር ፡ የሚያገለግልበት ፡ መንገድ ፡ ሲበ
 ዛ ፡ የሕዝቡም ፡ ሀብት ፡ ያድጋል ። ለተበዳሪውም ፡ ወለድ ፡
 ያንስልታል ። ያልሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ባገሩ ፡ ምንም ፡ እጅ
 ግ ፡ ያማረ ፡ የባንክ ፡ ደንብ ፡ ቢቆምለት ፡ አንዳችም ፡ ጥቅም ፡
 አያገኝበትም ። ጥቅሙ ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ለሚገበያዩ ፡ ለውጭ ፡
 አገር ፡ ሕዝቦች ፡ ነው ።

፲፫ኛ ፡ ምዕራፍ ።

እንሆ ፡ ከላይ ፡ እንዳየነው ፡ የባንኩ ፡ ገንዘብ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡
 ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ነው ። ባንክ፡ኖት ፡ ከተለመደ ፡ በኋላ ፡ ግን
 ይህ ፡ ገንዘብ ፡ ቢያንስ ፡ ቢያንስ ፡ ስለ ፡ ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፭፻፵፩ ፡
 ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ፡ ሆኖ ፡ ያገለግላል ። ባለአክሲዮን ፡ የሆኑትም ፡
 ማኅበረተኞች ፡ መቼም ፡ አክሲዮኑን ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ ሸጠው ፡
 ጥሬ ፡ ብር ፡ ሊያገኙ ፡ እንደሆነ፡ነው ፡ እንጂ ፤ እንዲሠራበት ፡
 ብለው ፡ ለባንክ ፡ የሰጡትን ፡ ብር ፡ ከባንክ ፡ መልሰው ፡ ለመው
 ሰድ ፡ አይቻላቸውም ። ማኅበሩም ፡ ሲቆም ፡ ለ፶ ፡ ዓመት ፡ ይ
 ሠራል ፡ ተብሎ ፡ ነውና ። ማኅበረተኞቹ ፡ ሁሉ ፡ ተሰብስበው ፡
 ከማናቸውም ፡ አንድ ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ የባንኩ ፡ ሥራ ፡
 ይቅር ፡ ካላሉ ፡ በቀር ፤ ፶ው ፡ ዓመት ፡ እስኪያልቅ ፡ ድረስ ፡ ማኅ
 በረተኛው ፡ ለባንኩ ፡ ሥራ ፡ ያገባውን ፡ ገንዘብ ፡ መልሱልኝ ፡
 ቢል ፡ አይሆንለትም ። ችግር ፡ ያገኘው፡እንደ ፡ ሆነ ፡ ግን ፡ ማኅ
 በረተኛ ፡ መሆኑን ፡ የሚያስታውቅ ፡ በእጁ ፡ የያዘውን ፡ የምስክ
 ር ፡ ወረቀት ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ አሳልፎ ፡ ሊሸጥ ፡ ይችላል ። ስለዚህም ፡
 ምክንያት ፡ ሸያጩ ፡ ማኅበረተኛ ፡ መሆኑ ፡ ይቀራል ። አክሲ
 ዮኑንም ፡ የገዛ ፡ ሰው ፡ ደግሞ ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ካስፈለገው ፡ እንደ ፡
 ገና ፡ ይሸጣል ፡ እንጂ ፡ ማኅበሩ ፡ የመደበው ፡ ኅምሳ ፡ ዓመት ፡
 እስኪያልቅ ፡ ድረስ ፡ በአክሲዮኑ ፡ ላይ ፡ የተጻፈውን ፡ ገን
 ዘብ ፡ ከባንኩ ፡ ሊቀበል ፡ አይችልም ። ስለዚህም ፡ አክሲዮኑ
 ን ፡ የያዙ ፡ ሰዎች ፡ የሰጠናችሁን ፡ ገንዘብ ፡ መልሱልን ፡ ብለው ፡
 ያለጊዜም ፡ ያስችግሩናል ፡ ብለው ፡ የባንኩም ፡ አለቆች ፡ አይሠ

ጉበትም ። ስለዚህም ፡ ባንኩ ፡ ይሠራበታል ፡ ከተባለው ፡
 ፫ ፡ ሚሊዮን ፡ ፭፻፴፩ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ፡ የአክሲዮኑ ፡ ዋጋ ፡ የሆነ
 ውን ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ገዜው ፡ ሳይደርስ ፡ መልሱ ፡
 እንባላለን ፡ ብለው ፡ የባንኩ ፡ አለቆች ፡ አይሠጉበትም ፡
 ካልነው ፡ ገንዘብ ፡ ስጡን ፡ እንባላለን ፡ ብለው ፡ የሚሠጉበት ፡
 ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ ገንዘብ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

የባንክ ፡ ኖት ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፪፻፶ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡
 አደራ ፡ ካስቀመጡት ፡ ገንዘብ ፡

ከፍለው ፡ ያበደሩት ፡ ፬፻፮ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ።

ድምሩ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፮፻፶፮ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡ ብር ።

ለዚህም ፡ መክፈያ ፡ በባንክ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ ስለ ፡ ውስትና ፡ የሚቀመጠው ፡ ወደ ፡ ፮፻፳፭ ፡ ሺሕ ፡ ብር ፡ ይሆናል ። ስለዚህም ፡
 ባንኩ ፡ ከሚሠራበት ፡ ገንዘብ ፡ ፩ ፡ ሚሊዮን ፡ ፴፩ ፡ ሺሕ ፡ ፭፻ ፡
 ብር ፡ ሕዝቡ ፡ በእምነት ፡ ሊሠራበት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ዋስ ፡ የለውም ።

በሥራ ፡ ሠልጥኖ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ራሱ ፡
 የሚሠራ ፡ ሕዝብ ፡ በእንደዚህ ፡ ያለው ፡ ነገር ፡ ይጠቀምበታል ፡
 እንጂ ፡ አይጎዳበትም ። ርስ ፡ በርሱ ፡ ሲለዋወጥ ፡ መሣሪያ ፡
 ሆኖ ፡ የሚረዳው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ እንዳያንስ ፡ እንደዚህ ፡ ያለ ፡
 ብልኅት ፡ ያወጣበታል ። በዚህም ፡ ብልኅት ፡ ጥቂቱ ፡ ብር ፡
 እንደ ፡ ብዙ ፡ ሆኖ ፡ ያገለግላል ። በሥራ ፡ ያልሠለጠነ ፡ ሁኖ ፡
 የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ራሱ ፡ ለመሥራት ፡ የማይችል ፡
 ሕዝብ ፡ ግን ፡ ባገሩ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ቢለመድ ፡ የሚጠቅመው ፡
 መሆኑን ፡ ያስጠረጥራል ። የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ራሱ ፡
 ለመሥራት ፡ የማይችል ፡ ሕዝብ ፡ መቼም ፡ ልብሱና ፡ የቤቱ ፡
 መሣሪያ ፡ የሚመጣለት ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ነው ። ደግሞ ፡
 ልብሱንና ፡ የቤቱን ፡ መሣሪያ ፡ የሚሸጡለት ፡ ሕዝቦች ፡ ግን ፡
 የሚቀበሉት ፡ ዋጋቸው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ብቻ ፡ ነው ፤ ባንክ ፡ ኖት ፡
 አይቀበሉም ። ባገራቸው ፡ ዋጋ ፡ ሳይጎድል ፡ በገበያ ፡ የሚሄደው ፡
 ያገራቸው ፡ ባንክ ፡ ያተመው ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ብቻ ፡ ነው ።
 ጥሬው ፡ ብር ፡ ግን ፡ የትም ፡ በሄዱ ፡ ከዋጋው ፡ የሚያገድለው ፡
 ብዙ ፡ አይደለም ።

አንግዲህም ፡ ባንድ ፡ አገር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲለመድ ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሁለት ፡ ሊሠራ ፡ ነው ። አንድ ፡ ሰው ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ሸጦ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲቀበል ፡ አንዱ ፡ ሰው ፡ በባንክ ፡ ኖቱ ፡ ላይ ፡ የተጻፈውን ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ይቀበላል ። ባንክ ፡ ኖቱን ፡ የሚቀበል ፡ ሰው ፡ መቼም ፡ ብሩን ፡ በፈለግሁ ፡ ጊዜ ፡ በባንክ ፡ ተቀምጧልና ፡ እወስዳለሁ ፡ ብሎ ፡ ከማመኑ ፡ የተነሣ ፡ ነው ። ባንኩ ፡ ግን ፡ ብሩን ፡ አያስቀምጥም ፤ ለሌላ ፡ ሰው ፡ ያበድረዋል ፡ እንጂ ። ስለዚህም ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሁለት ፡ ብር ፡ ሆኖ ፡ ስለ ፡ ሠራ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ብር ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ዕጥፍ ፡ የሆነ ፡ ይመስላል ፤ ሕዝቡም ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ራሱ ፡ የሚሠራ ፡ ከሆነ ፡ በሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ ልብስና ፡ የቤት ፡ መሣሪያ ፡ ለማስመጣት ፡ የሚያስቡ ፡ ሰዎች ፡ ዕጥፍ ፡ ሊሆኑ ፡ ነው ። ጥሬ ፡ ብር ፡ የያዙ ፡ ሰዎች ፡ መቼም ፡ ለሚያስመጡት ፡ ዕቃ ፡ ዋጋ ፡ ጥሬውን ፡ ብር ፡ ይሰጣሉ ። ባንክ ፡ ኖት ፡ የያዙ ፡ ሰዎች ፡ ግን ፡ ባንክ ፡ ኖቱ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ አይሄዱላቸውምና ፤ ወደ ፡ ባንኩ ፡ አገር ፡ ሄደው ፡ በብር ፡ ሊለውጡት ፡ ነው ።

በመዝናኛው ሪፑብሊክ ፡ ባንኩ ፡ አይቸገርም ፡ ይሆናልና ፤ ባንክ ፡ ኖቱን ፡ እየተቀበለ ፡ ባንክ ፡ ኖቱን ፡ ለሚያመጡ ፡ ሰዎች ፡ ጥሬውን ፡ ብር ፡ ይሰጣል ። ችግር ፡ የሚያገኛቸው ፡ ግን ፡ በመዝናኛው ፡ ብቻ ፡ ነው ። ባንክ ፡ ኖት ፡ የያዘው ፡ ሰው ፡ ሲበዛ ፡ ግን ፡ ሳይቸገሩ ፡ አይቀሩም ። መቼም ፡ ባንክ ፡ ኖቱን ፡ የያዘ ፡ ሰው ፡ ለኑሮው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ካልገዛበት ፡ ባንክ ፡ ኖቱ ፡ አይጠቅመውም ። የሚያስፈልገውም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ባገሩ ፡ የሚሠራ ፡ ቢሆን ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ ቤት ፡ ሄዶ ፡ በባንክ ፡ ኖቱ ፡ ላይ ፡ የተጻፈውን ፡ ብር ፡ በጥሬው ፡ ስጦት ፡ ሳይል ፡ ባንክ ፡ ኖቱ ፡ ብቻ ፡ ሁሉንም ፡ ነገር ፡ ለመግዛት ፡ ይችላል ። በሥራ ፡ ያልሠለጠነ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ አንዳች ፡ ነገር ፡ ባገሩ ፡ አይሠራም ። ሁሉም ፡ ነገር ፡ የሚመጣለት ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ የተቀበለውን ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚመጣውን ፡ ዕቃ ፡ ሊገዛበት ፡ ሲፈልግ ፡ ወደ ፡ ባንክ ፡ ሄዶ ፡ በብር ፡ ያለውጠዋል ። ባንኩም ፡ የራሱ ፡ ብር ፡ ቢያንስው ፡ አደራ ፡ ከተቀመጠው ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ከፍሎ ፡ ይሰጣል ። ገንዘቡን ፡ አደራ ፡ ያስቀመጠ ፡ ሰውም ፡ ገንዘቤን ፡

ስጡኝ ፡ ሲል ፡ ቢመጣም ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ይሰጡታል ። ሰውዬው
ም ፡ ገንዘብ ፡ ያስፈለገው ፡ ባገር ፡ ውስጥ ፡ ለሚፈጸም ፡ ጉዳይ ፡
ከሆነ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ በገበያ ፡ እንዲሄድ ፡ ያውቃልና ፤ ሸክሙ ፡
ስለ ፡ ቀለለለት ፡ ከጥሬ ፡ ብር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሊቀበል ፡ ይወዳል ።
በጊዜም ፡ ብዛት ፡ ባገር ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ እየበዛ ፡ ይሄዳል ። ጥሬው ፡
ብር ፡ ግን ፡ ለተሠራ ፡ ዕቃ ፡ መግዣ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ይሄ
ዳል ። ይህም ፡ ከሆነ ፡ በኋላ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ በእጁ ፡ የያዘ ፡ ሰው ፡
ከባንክ ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ እንዳይፈልግ ፡ ብልኅት ፡ ካልተደረገ ፡
በቀር ፡ ባንኩ ፡ በጣም ፡ ሳይቸገር ፡ አይቀርም ። ባንኩ ፡ መቼም ፡
ራሱ ፡ ወደ ፡ ጭንቅ ፡ እንዳይገባ ፡ ይፈልግ ፡ ይሆናል ። ስለ
ዚህም ፡ ከርሱ ፡ የተበደሩትን ፡ ሰዎች ፡ አስጨንቆ ፡ ይይዛል ።
ተበዳሪዎቹም ፡ የሚከፍሉትን ፡ ገንዘብ ፡ ሳያገኙ ፡ በያዙ ፡ ነጋዴ
ዎች ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡ በእጃቸው ፡ ያለውን ፡ ቆዳና ፡ ቡና ፡ ባላገሮትም ፡
እንደ ፡ ሆኑ ፡ መሬታቸውን ፡ በርካሽ ፡ ለመሸጥ ፡ የግድ ፡ ይሆንባቸ
ዋል ። ቆዳውና ፡ ቡናው ፡ ሌላውም ፡ ካገሩ ፡ የሚገኘው ፡ ዕቃ ፡
በርካሽ ፡ ሲሸጥ ፡ የሕዝቡ ፡ ድካም ፡ በከንቱ ፡ ስለ ፡ ሄደ ፡ ሕዝቡ ፡
መክሰሩ ፡ ነውና ፤ መንግሥት ፡ ይጐዳል ። ባላገሩም ፡ መሬቱን ፡
በርካሽ ፡ ለመሸጥ ፡ የግድ ፡ ሲሆንበት ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡
መሬት ፡ በጥቂቶች ፡ ሀብታሞች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ሊጠቀለል ፡
ነውና ፤ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ የሚያርፍበት ፡ ቦታ ፡ ያጣ ፡ ድካ ፡ ሊበ
ዛ ፡ መሆኑን ፡ ያሳየናል ። ከዚህ ፡ ቀደምም ፡ እንደ ፡ ተረዳነው ፡
ባገሩ ፡ ድካ ፡ ሲበዛ ፡ ለመንግሥት ፡ ጉዳት ፡ ነው ፤ መሠረቱ ፡
ይነቃነቃል ።

ስለዚህም ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ባንክ ፡
ኖት ፡ ሲለመድ ፡ ባገሩ ፡ ላይ ፡ ትልቅ ፡ ጉዳት ፡ ሊያወርድ ፡ ይች
ላል ። ባገሩ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲለመድ ፡ መንግሥት ፡ ወዲያው ፡
ሕዝቡን ፡ በሥራ ፡ ለማሠልጠን ፡ ታጥቆ ፡ ከተነሣ ፡ ግን ፡ ባንክ ፡
ኖት ፡ ቢለመድ ፡ ጉዳት ፡ የለበትም ፤ ይልቁንም ፡ ትልቅ ፡ ጥቅ
ም ፡ ይገኝበታል ። ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ የሚበቃ ፡ የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡
የሌለው ፡ ሕዝብ ፡ ብዙ ፡ ሀብት ፡ እንዳያገኝ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡
ተረድተነዋል ። ስለዚህም ፡ አንዱ ፡ ብር ፡ ስለ ፡ ሁለት ፡ ስለ ፡
ሦስት ፡ እየሆነ ፡ እንዲያገለግል ፡ የሚያደርግ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ነው

ና ፡ ሁሉንም ፡ ነገር ፡ ራሱ ፡ ሊሠራ ፡ የሚችል ፡ ሕዝብ ፡ ይጠቀምበታል ።

የሚያስፈልገውንም ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ከውጭ ፡ አገር ፡ የሚያስመጣ ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ ጥሬው ፡ ብር ፡ በባንክ ፡ የተቀመጠ ፡ መስሎት ፡ ርስ ፡ በርሱ ፡ በባንክ ፡ ኖት ፡ ሲለዋወጥ ፡ ባገሩ ፡ ያለ ፡ ጥሬ ፡ ብር ፡ ሁሉ ፡ ለዕቃ ፡ መግዣ ፡ ተብሎ ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ይሄዳል ። በዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሣ ፡ ሕዝቡ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ባንክ ፡ ኖት ፡ ሲለመድ ፡ ካላወቁበት ፡ ጉዳት ፡ ያመጣል ።

፲፱ኛ ፡ ምዕራፍ ።

ዛሬ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የቆመው ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ከቆመበት ፡ ቀን ፡ ዝምሮ ፡ እስከ ፡ ጎምሳ ፡ ዓመት ፡ ድረስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሌላ ፡ ባንክ ፡ እንዳይቆም ፡ ውል ፡ ተቀብሏል ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ እንደ ፡ ተረዳነው ፡ ግን ፡ ማናቸውም ፡ ነገር ፡ በጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ እጅ ፡ ገብቶ ፡ ሞኖፖል ፡ ሲሆን ፡ ለሕዝብም ፡ ለመንግሥትም ፡ ጉዳት ፡ ነው ። ለዐፄ ፡ ምኒልክ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ መጥቶ ፡ ባገርዎ ፡ ከኔ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ እንዳያርስ ፡ ወይም ፡ በቅሎ ፡ ገዝቶ ፡ እያከራየ ፡ እንዳይነግድ ፡ ወይም ፡ እኔን ፡ ሳይጠይቅ ፡ በየቤቱ ፡ ማንም ፡ ወጥ ፡ እየሠራ ፡ እንዳይበላ ፡ ፈቃድ ፡ ይስጡኝ ፡ ብሎ ፡ ለምኗቸው ፡ ቢሆን ፡ የሚናገራቸው ፡ ቃል ፡ ምንም ፡ ቢያምር ፡ የሚሰጣቸው ፡ ተስፋ ፡ ምንም ፡ ትልቅ ፡ ቢሆን ፡ ያለጥርጥር ፡ ይቈጡት ፡ ነበር ።

አማላጅ ፡ ሆኖ ፡ ይህንን ፡ ቃል ፡ የነገራቸውንም ፡ ሹማቸውን ፡ ጉቦ ፡ በልተኸ ፡ መንግሥቱን ፡ ልትሸጥ ፡ አስበኸል ፡ ብለው ፡ ሳይቈጡት ፡ አይቀሩም ፡ ነበር ። የባንክ ፡ ሥራ ፡ ሞኖፖል ፡ እንዲሆን ፡ ግን ፡ የዕውቀት ፡ ባሕሪ ፡ በሌላቸው ፡ ሰዎች ፡ ቃል ፡ ተታለው ፡ ዐፄ ፡ ምኒልክ ፡ ፈቃድ ፡ ሰጡ ። ያውም ፡ ለጥቂት ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ አይባል ፡ ለጎምሳ ፡ ዓመት ፡ ነው ። ሕዝቡም ፡ በሥራ ፡ ከሠለጠነ ፡ ዘንድ ፡ ያለባንክ ፡ እንዳይሆንለት ፡ ተመልክተዋል ። ደጉን ፡ ንጉሥ ፡ ዐፄ ፡ ምኒልክን ፡ ግን ፡ ይህንን ፡ ሁሉ ፡ ነገር ፡ ያስረዳቸው ፡ ሰው ፡ የለም ። የባንክ ፡ ሥራ ፡ የገንዘብ ፡ ሥራ ፡

ነውና ፤ የሕዝብ ፡ ትዳር ፡ መሠረት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የታወቀ ፡ ነው ።
ብር ፡ የማይገባበት ፡ ጉዳይ ፡ የለም ፤ ማንኛውንም ፡ ለኑሯችን ፡
የሚያስፈልገንን ፡ ሁሉ ፡ በሩብ ፡ ባላድ ፡ በተሙን ፡ በብር ፡
ገዝተን ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ይህ ፡ ተሙን ፡ ሩብ ፡ አላድ ፡ ብር ፡
እስኪገኝ ፡ ድረስ ፡ የሚደክመው ፡ ድካም ፡ ጥቂት ፡ ወይም ፡
ብዙ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ አንድ ፡ ባንክ ፡ እንዳወቀ ፡ እንዲለየው ፡ መን
ግሥት ፡ በውል ፡ መፍቀዱ ፡ ትልቅ ፡ ጉዳት ፡ ነው ። ሕዝቡ ፡ በ
መላው ፡ ብሩን ፡ የሚያስቀምጥበት ፡ ቦታ ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ እንዲሆን ፡
ቢደነባ ፡ ደግ ፡ ይሆናልን ፤ ባገሩም ፡ ውስጥ ፡ ካንዱ ፡ ወረዳ ፡ ወዳ
ንዱ ፡ ወረዳ ፡ ብር ፡ ሲላክ ፡ መልክተኛው ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ እንዲ
ሆን ፡ ቢደነገግ ፡ ይበጃልን ። የዚህንም ፡ መልስ ፡ በምሳሌ ፡ እናስ
ረዳለን ።

ባንድ ፡ አገር ፡ ውስጥ ፡ ባላንጣ ፡ ተፎካካሪ ፡ የሌለው ፡
አንዳች ፡ ነገር ፡ ሲቆም ፡ ሕዝቡ ፡ ይጎዳበታል ፡ እንጂ ፡ አይጠቀ
ምበትም ። ስለዚህም ፡ የጥይትንና ፡ የባሩድን ፡ ምስጢር ፡ የሚ
ያውቁ ፡ ሰዎች ፡ ጥቂቶች ፡ ብቻ ፡ ቢሆኑ ፡ የቀረውን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡
ፈጅተው ፡ የዓለምን ፡ ሀብት ፡ ሁሉ ፡ ቀምተው ፡ ለብቻቸው ፡
ለመኖር ፡ ማሰባቸው ፡ አይቀርም ፡ ነበር ። በሌላውም ፡ ነገር ፡
ሁሉ ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። በያዘው ፡ ሥራ ፡ ባላንጣ ፡ እንዳይነሣ
በት ፡ ርግጡን ፡ ያወቀ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ሌላውን ፡ ሰው ፡ ደስ ፡
የሚያሰኝበት ፡ ወይም ፡ የሚጠቅምበትን ፡ መንገድ ፡ አይፈልግ
ም ። ሐሳቡም ፡ ሕልሙም ፡ ለጥቅሙ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ሚዛን ፡ የማይዘ
ናበለው ፡ በሁለቱም ፡ ጫፍ ፡ እኩል ፡ የሚከብድ ፡ ነገር ፡ ሲደረ
ግበት ፡ ነው ። የሰው ፡ ባሕሪው ፡ ሁለት ፡ ነው ። አንዱ ፡ መልአ
ካዊ ፤ ሁለተኛው ፡ ግን ፡ እንስሳዊ ፡ ይባላል ። ቀስቃሽ ፡ ካላገኘ ፡
ግን ፡ ሰው ፡ መልአካዊ ፡ ባሕሪውን ፡ አይከተልም ። ወደ ፡ እንስ
ሳዊ ፡ ባሕሪው ፡ ያደላል ፤ ለሰው ፡ አውራ ፡ ቀስቃሽ ፡ ግን ፡
ባላንጣ ፡ ነው ። ተፎካካሪ ፡ ባላንጣ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ክፉ ፡ ሥራ ፡
ለመሥራት ፡ አይችልም ። ለባለጋራውም ፡ በሆነ ፡ እንዳይሳነው ፡
ያውቃልና ፤ በደግነት ፡ ለማሸነፍ ፡ ይጣጣራል ። ገንዘብ ፡ ያለው ፡
ሰው ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ ሲሆን ፡ ገንዘቡን ፡ ሲያበድር ፡ የፈለገውን ፡
ያክል ፡ ወለድ ፡ አምጡ ፡ ቢል ፡ ይሆንለታል ። የተጨነቀውም ፡

ሰው ፡ አበድረኝ ፡ ሊል ፡ ቢመጣበት ፡ አይራራለትም ። ይልቁን
ም ፡ የሰውዬውን ፡ መጨነቅ ፡ አይቶ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ወለድ ፡
ይፈልጋል ። ገንዘብ ፡ የሚያበድር ፡ ሌላ ፡ ባላንጣ ፡ ሲነሣበት ፡
ግን ፡ ተበዳሪዎቹ ፡ ወደባላንጣው ፡ እንዳይሄዱበት ፡ ርኅሩኅ ፡
ነው ፡ እንዲባል ፡ ይጣጣራል ። በተቸገሩትም ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡
መጨከኑን ፡ ይተዋል ። ባለጋራውም ፡ የሚቀበለው ፡ ወለድ ፡
ስንት ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እየጠየቀ ፡ ሰው ፡ ወደ ፡ ርሱ ፡ እንዲመጣለት ፡
የሚቀበለውን ፡ ወለድ ፡ ያሳንሳል ፤ ዝቅ ፡ ያደርጋልም ። ገንዘብ ፡
የሚያበድሩት ፡ ባላንጣዎችም ፡ በብዙ ፡ ቍጥር ፡ የያንዳንዱ ፡
ባላንጣ ፡ ባሕሪ ፡ እየተሻለ ፡ ይሄዳል ፤ ወለዱም ፡ ሁሉ ፡ በጣም ፡
ዝቅ ፡ ይላል ። ወለድም ፡ ዝቅ ፡ እያለ ፡ ሲሄድ ፡ ተበዳሪም ፡
ይበዛል ። ተበዳሪም ፡ ሲበዛ ፡ ባገርም ፡ ያለው ፡ ብር ፡ ሁሉ ፡
ሥራ ፡ አይፈታምና ፡ ሕዝብ ፡ ይጠቀምበታል ። ሕዝብም ፡ ሲጠ
ቀም ፡ የመንግሥትም ፡ ኀይል ፡ እያደገ ፡ ይሄዳል ። ነገሩንም ፡
እንድንረዳው ፡ ቀጥሎ ፡ የተጻፈውን ፡ የሒሳብ ፡ መንገድ ፡ ሰንጠ
ረዥን ፡ እንመልከት ፤ እሱም ፡ አበዳሪው ፡ ሲበዛ ፡ የተበዳሪው
ም ፡ ቍጥር ፡ መብዛቱንና ፡ የወለዱን ፡ እያነሰ ፡ መሄድ ፡ ይገል
ጽልናል ።

ያበዳሪዎቹ ፡ ቍጥር ፡	ከሺው ፡ ብር ፡ ወለድ ፡ የሚያገድሉት ፡ ብር ፡ ቍጥር ፡	ከሺው ፡ ብር ፡ የሚ ቀበሉት ፡ ብር ፡ የድ ርሻው ፡ ቍጥር ፡	የተበዳሪች ፡ ሰዎ ች ፡ ቍጥር ፡
፩ ፪ ፫ ፬ ፭ ፮ ፯ ፰ ፱ ፲	፲ ፳ ፴ ፵ ፶ ፷ ፸ ፹ ፻	፩፻ ፯ ፹ ፳፻ ፶፻ ፷፻ ፸፻ ፹፻ ፻፻ ፲፻	፪ ፬ ፳ ፲፮ ፴፪ ፷፬ ፻፳፳ ፪፻፶፯ ፳፻፲፪ ፲፻ ፳፬

ይኸው ፡ በላይኛው ፡ የሒሳብ ፡ አካሄድ ፡ እንደምናየው ፡
 ያበዳሪዎቹ ፡ ባሕሪ ፡ እየተሻለ ፡ የሚሄድ ፡ ወለድም ፡ ዝቅ ፡
 የሚል ፡ ተበዳሪም ፡ የሚበዛ ፡ አበዳሪዎች ፡ ሲበዙ ፡ ነው ። ከዚህ
 ም ፡ የተነሣ ፡ ባገር ፡ ያለው ፡ ብር ፡ ሥራ ፡ አይፈታም ። አበዳሪ ፡
 አንድ ፡ ሲሆን ፡ ግን ፡ ወለዱ ፡ ብዙ ፡ ስለሆነ ፡ ተበዳሪም ፡ እያነ
 ሰ ፡ ይሄዳል ። ባገሩም ፡ ያለው ፡ ብር ፡ ሥራ ፡ የሚፈታ ፡ ስለሆነ ፡
 መንግሥትንም ፡ ይጎዳዋል ። በሌላውም ፡ የሕዝብን ፡ ትዳር ፡
 የሚነካ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንደዚሁ ፡ ነው ። ሞኖፖል ፡ ለመንግሥት
 ም ፡ ለሕዝብም ፡ ጉዳት ፡ ነው ። በያዘው ፡ ሥራ ፡ ባላንጣ ፡ እንዳ
 ይነሣበት ፡ ርግጡን ፡ ያወቀ ፡ ሰው ፡ ከጥቅሙ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡
 አያስብም ። ለሕዝቡም ፡ ክፉ ፡ መንገድ ፡ ሆኖ ፡ ሕዝቡ ፡ ርስ ፡
 በርሱ ፡ እንዳይራራና ፡ እንዳይረዳዳ ፡ ያደርጋል ። ስለዚህም ፡
 ሞኖፖል ፡ የበዛበት ፡ አገር ፡ ቀጣፊና ፡ ሌባ ፡ ወንበዴም ፡ ይበዛበ
 ታል ። ሞኖፖልም ፡ ሁሉ ፡ የሚጎዳ ፡ ከሆነ ፡ ዘንድ ፡ ይልቁንም ፡
 የባንክ ፡ ሥራ ፡ ሞኖፖል ፡ ሲሆን ፡ እጅግ ፡ ክፉ ፡ ነው ። ዐረቄና ፡ ጠጅ ፡
 ሞኖፖል ፡ ሆኖ ፡ ያረቁውና ፡ የጠጁ ፡ ዐይነት ፡ ለጤና ፡ የሚጎ
 ዳ ፡ ሲሆን ፡ በመላው ፡ ሕዝብ ፡ አይጎዳበትም ፤ የሚጎዳው ፡ ጠጭ
 ው ፡ ብቻ ፡ ነው ። የሐር ፡ ሞኖፖል ፡ ሲሆን ፡ የሚጎዳው ፡ ሐር ፡
 ለባሹ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ትንባኽም ፡ ሞኖፖል ፡ ሲሆን ፡ የሚጎዳው ፡
 የትንባኽ ፡ ልማድ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ብቻ ፡ ነው ። እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡
 ትልቅም ፡ በሆን ፡ ትንሽም ፡ በሆን ፡ ሀብታምም ፡ በሆን ፡ ድኻ
 ም ፡ በሆን ፡ ለኑሮው ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡ ሞኖፖል ፡
 ማድረግ ፡ ግን ፤ በሕዝብ ፡ ድክነት ፡ በመንግሥትም ፡ ጉዳት ፡
 እንዲወርድ ፡ እንደ መፈለግ ፡ ያኸል ፡ ነው ። እንግዲህ ፡ በማናቸ
 ውም ፡ አገር ፡ ከብር ፡ አብልጦ ፡ የሚፈለግ ፡ ነገር ፡ የለም ። ብር ፡
 የለውጥ ፡ መሣሪያ ፡ ነው ። ገበሬ ፡ ቢያርስ ፡ ሽማግሌም ፡ ቢሠራ ፡
 ጸሓፊ ፡ ቢጽፍ ፡ ፈራጅ ፡ ሲፈርድ ፡ ቢውል ፡ ነጋዴም ፡ ቢነግድ ፡
 ሁሉም ፡ የፈለጉትን ፡ ነገር ፡ የሚያገኙ ፡ ስለ ፡ ድካማቸው ፡ ዋጋ ፡
 አስቀድመው ፡ ብር ፡ ከተቀበሉ ፡ በኋላ ፡ ነው ። ብር ፡ እስኪገኝ ፡
 ድረስ ፡ ድካሙ ፡ ጥቂት ፡ የሚሆን ፡ ግን ፡ ወለዱ ፡ ሲያንስ ፡ ነው ።
 ወለድም ፡ የሚያንስ ፡ አበዳሪዎቹ ፡ ብዙ ፡ ሲሆኑ ፡ ነው ።
 አበዳሪዎቹም ፡ የሚበዙ ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ሲሠለጥን ፡ ነው ።
 ሕዝብም ፡ በሥራ ፡ የሚሠለጥን ፡ በሥርዐት ፡ ፊት ፡ ርስ ፡

በርሱ ፡ እኩል ፡ ሆኖ ፡ የሚበቃ ፡ ዐቅም ፡ ካገኘ ፡ ዘንድ ፡ ልቡ ፡ የመረጠውን ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ ሲችል ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ በኢትዮጵያ ፡ የባንኩ ፡ ሥራ ፡ ሞኖፖል ፡ በመሆኑ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ትልቅ ፡ ጉዳት ፡ ነው ።

ዛሬ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የቆመው ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ማኅበረተኞቹ ፡ የውጭ ፡ ሰዎች ፡ ናቸውና ፤ የባንኩ ፡ ውል ፡ የተሰጠው ፡ በማይገባ ፡ እንደሆነ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ተረድቶት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ባንኩን ፡ ከልብ ፡ የተቀበለው ፡ ሰው ፡ የለም ። ስለዚህም ፡ የባንኩ ፡ አለቆች ፡ ከኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ሹማምት ፡ የሚበቃ ፡ ርዳታ ፡ እንዳያገኙ ፡ ዐውቀውት ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ሲያበድሩ ፡ እጅግ ፡ ተጠንቅቀው ፡ ነው ፤ የሚበዛውን ፡ ገንዘባቸውን ፡ እየተበደሩ ፡ የሚጠቀሙበት ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ናቸው ። እነዚህም ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ በተበደሩት ፡ ገንዘብ ፡ ነግደው ፡ ያገኙትን ፡ ትርፍ ፡ ገንዘብ ፡ ወዳገራቸው ፡ ይሰዳሉ ፡ እንጂ ፤ ለኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ የሚሆን ፡ ሥራ ፡ አይሠሩበትም ። የባንኩም ፡ ጌቶች ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ ስለሆኑ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝቦች ፡ ባንኩን ፡ አያምኑትም ። ስለዚህም ፡ ገንዘቡን ፡ በባንክ ፡ የሚያስቀምጥ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ገንዘቡን ፡ አደራ ፡ የሚያስቀምጥበት ፡ ሌላ ፡ ቦታ ፡ ስላጣ ፡ የሚበዛው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ብሩን ፡ በማሰሮ ፡ እየከተተ ፡ ከመሬት ፡ በታች ፡ ይቀብረዋል ። ባለገንዘቦችም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰዎች ፡ ተባብረው ፡ አንድ ፡ የረባ ፡ ባንክ ፡ አቁመው ፡ በገንዘባቸው ፡ እንዳይሠሩበት ፡ የባንኩ ፡ ሥራ ፡ ሞኖፖል ፡ ሆኗልና ፡ ፈቃድ ፡ አያገኙም ። በያገኙም ፡ በማናቸውም ፡ ትንንሽ ፡ ምክንያት ፡ እንዳይወረሱ ፡ እየፈሩ ፡ ገንዘብ ፡ እንዳላቸው ፡ ቢገለጽ ፡ አይወዱም ።

ከጥቂት ፡ ዓመት ፡ በፊት ፡ ያገራችን ፡ ሹማምት ፡ በመንግሥት ፡ ትእዛዝ ፡ ተሰብስበው ፡ አንድ ፡ የባንክ ፡ ዐይነት ፡ ማኅበር ፡ አቆሙ ። ማኅበሩ ፡ ግን ፡ እስከዛሬ ፡ ድረስ ፡ የረባ ፡ ሥራ ፡ አልሠራም ። የረባ ፡ ሥራም ፡ አለመሥራቱ ፡ ምናልባት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ለባንክ ፡ ሥራ ፡ የሚበቃ ፡ አእምሮ ፡ ስላጣ ፡ አይደለም ። ነገር ፡ ግን ፡ ማኅበረተኞች ፡ የሆኑት ፡ ሹማምቶች ፡

ማኅበሩን ፡ ያቆሙት ፡ ስለ ሹመታቸው ፡ እንዳልሆነ ፡ ባይገባቸው ፡ በመንግሥት ፡ ጉዳይ ፡ ሁሉ ፡ ባለጋራቸውን ፡ ለማጥቃት ፡ እንደሚጥሩ ፤ እንዲሁም ፡ ለባንኩ ፡ ጉዳይ ፡ ለምክር ፡ በተሰበሰቡ ፡ ቍጥር ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ ከመነቃቀፍ ፡ አንዱ ፡ ያንዱን ፡ ሥራ ፡ ከማስነወር ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የረባ ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ አልሆነ ላቸውም ። ይልቁንም ፡ የባንኩ ፡ ጉዳይ ፡ ሲመከር ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ልዑል ፡ አልጋ ፡ ወራሽ ፡ አብረው ፡ ስለ ተቀመጡ ፡ እያንዳንዱ ፡ ማኅበረተኛ ፡ ብልህ ፡ ተብሎ ፡ እንዲመሰገንና ፡ ባለጋራውን ፡ እንዲያጠቃ ፡ ከሙግት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ለማኅበሩ ፡ ሥራ ፡ የሚበጅ ፡ እውነተኛ ፡ ምክር ፡ አላመጣም ። ስለዚህም ፡ የባንኩ ፡ ሥራ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሕዝብ ፡ ሳይጠቅም ፡ መቅረቱ ፡ የሚገርም ፡ ነገር ፡ አይደለም ። ለወደ ፡ ፊትም ፡ ሳይጠቅም ፡ ቢቀር ፡ አያስደንቅም ። ማናቸውም ፡ ማኅበር ፡ ለያንዳንዱ ፡ ማኅበረተኛና ፡ ለመላው ፡ ሕዝብ ፡ ጥቅም ፡ የሚሆን ፡ ማኅበረተኞቹ ፡ ወደው ፡ ሲተባበሩ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ የገቡበት ፡ ማኅበር ፡ ነውና ፡ ሳንገባ ፡ ብንቀር ፡ እንነቀፋለን ፡ እያሉ ፡ ለግብር ፡ ይውጣ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ሲተባበሩ ፡ አይደለም ። እንደዚህ ፡ ያሉትም ፡ ማኅበረተኞች ፡ ተስማምተው ፡ አንዳች ፡ የረባ ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ አይችሉም ፤ አይሳካላቸውም ። የኢትዮጵያ ፡ መንግሥትም ፡ ሕዝቡ ፡ እየተባበረ ፡ የባንክ ፡ ሥራ ፡ እንዲያቆም ፡ ከፈለገ ፡ ዘንድ ፡ እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ማኅበር ፡ ማቆሙን ፡ ትቶ ፡ ሕዝቡን ፡ በሥራ ፡ ቢያሠለጥን ፡ ይሻላል ። የሰውም ፡ ገንዘብ ፡ እንዲታፈር ፡ የተደላደለ ፡ ሥርዐት ፡ ያውጣ ። እሱ ፡ ራሱም ፡ ማኅበረተኛ ፡ እየሆነ ፡ በያንዳንዱ ፡ ማኅበር ፡ መግባቱን ፡ ትቶ ፡ ማኅበር ፡ ሲቆም ፡ እንዴት ፡ ባለ ፡ ደንብ ፡ እንዲያድር ፡ በፍትሐ ፡ ነገሥት ፡ ለይቶ ፡ ዐውቆ ፡ ዜጎቹ ፡ የወደዱትን ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ እንዲተባበሩ ፡ ሙሉ ፡ ፈቃድ ፡ ቢሰጥ ፡ ይሻላል ። ይህንንም ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ ከሕዝቡ ፡ ውስጥ ፡ አንድም ፡ ሰው ፡ ገንዘቡን ፡ ከመሬት ፡ በታች ፡ ሊቀብር ፡ አይወድም ። ወደ ፡ ባንክ ፡ አግብቶ ፡ እንዲወልድለት ፡ ወይም ፡ የተሻለ ፡ ሥራ ፡ እንዲሠራለት ፡ ይፈልጋል ፡ እንጂ ፤ ሕዝቡም ፡ በሥራ ፡ ሠልጥኖ ፡ አርነት ፡ ሲያገኝ ፡ ባገሩ ፡ ውስጥ ፡ ያለው ፡ ገንዘብ ፡ ሥራ ፡ ይይዛልና ፤ መንግሥት ፡ የሚያገኘው ፡ ግብር ፡ ይበዛል ። በእንደዚህ ፡ ያለ

ውም ፡ መንገድ ፡ የሚያገኘው ፡ ግብር ፡ ማኅበረተኛ ፡ እየሆነ ፡ ከያንዳንዱ ፡ ማኅበር ፡ ከሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ሳይበልጥ ፡ አይቀርም ። መንግሥት ፡ ከሁሉ ፡ በላይ ፡ ነው ፤ ይህንን ፡ በላይነቱን ፡ ትቶ ፡ ከዜጎቹ ፡ ጋራ ፡ በማኅበረተኛነት ፡ መተባበር ፡ አይገባውም ፤ እንደዚህም ፡ ቢያደርግ ፡ አይጠቀምም ።

ዛሬ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ደኅና ፡ ባንክ ፡ ከላይም ፡ የተጠራው ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፤ ይህም ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ማበደር ፡ የሚሠጋ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፤ የኢትዮጵያ ፡ ሰዎች ፡ ገንዘባቸውን ፡ እየሸሸጉት ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ ስለ ፡ ተቀበረ ፡ ዛሬ ፡ ባገራችን ፡ ብር ፡ ውድ ፡ ነው ። ስለዚህም ፡ ብር ፡ የሚበደር ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሰው ፡ ወለድ ፡ ይበዛበታል ። ጭንቅ ፡ ካላገኘው ፡ በቀር ፡ ሠርቼ ፡ አተርፋለሁ ፡ ሲል ፡ አይበደርም ። የኢትዮጵያም ፡ ሰው ፡ የሚበደረው ፡ ሲጨነቅ ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ብዙ ፡ የታመነ ፡ ተበዳሪ ፡ የለምና ፡ ገንዘባቸውን ፡ ሊያበድሩ ፡ የሚፈልጉ ፡ ሰዎች ፡ ቢኖሩ ፡ የሚያገኙት ፡ ጥቅም ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ገንዘብ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ መቼም ፡ የታመነ ፡ ዋስ ፡ ለሌለው ፡ ሰው ፡ አያበድርም ። ገንዘብ ፡ የሌለው ፡ ሰው ፡ ደግሞ ፡ በቶሎ ፡ ዋስ ፡ አያገኝም ። የኢትዮጵያም ፡ ሕዝብ ፡ በሥራ ፡ ስላልሠለጠነ ፡ አበዳሪዎችም ፡ የሚፈልጉት ፡ ወለድ ፡ ብዙ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፤ ደንገተኛ ፡ ችግር ፡ ካላገኘው ፡ በቀር ፡ ሠርቼ ፡ አተርፍበታለሁ ፡ ሲል ፡ የሚበደር ፡ ሰው ፡ በኢትዮጵያ ፡ የለም ። ይልቁንም ፡ ዛሬ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ውስጥ ፡ ያለ ፡ ብር ፡ የሚበልጠው ፡ ሥራ ፡ ፈቶ ፡ በመሬት ፡ ውስጥ ፡ ተቀብሯል ። እንዲሠራ ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ የሚወጣው ፡ ብር ፡ ግን ፡ ጥቂት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ የሚገኝበትም ፡ ጥቅም ፡ አነሰ ።

ከዚህም ፡ ምክንያት ፡ የተነሳ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የቆመው ፡ ባንክ ፡ አፍ ፡ አቢሲኒያ ፡ ከቆመ፡ዝምሮ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ያገኘው ፡ ትርፍ ፡ ጥቂት ፡ ነው ። ለወደፊት ፡ ትልቅ ፡ ጥቅም ፡ ማግኘቱን ፡ ያጠራጥራል ። ባንክ ፡ የሚጠቀም ፡ የታመነ ፡ ተበዳሪ ፡ ሲበዛለት ፡ ነው ። የታመነም ፡ ተበዳሪ ፡ የሚበዛ ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ሲሠለጥን ፡ ነው ። ሕዝብም ፡ በሥራ ፡ የሚሠለጥን ፡ ባገሩ ፡ ያለው ፡ ብርና ፡ ወርቅ ፡ ሥራ ፡ ያልፈታ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ። ባገርም ፡ ያለው ፡ ብር ፡ ሥራ ፡ የማይፈታ ፡ መላው ፡ ሕዝብ ፡ በሥርዐት ፡ ፊት ፡

እኩል ፡ ሆኖ ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ዐቅም ፡ አግኝቶ ፡ ልቡ ፡ የመ
 ረጠውን ፡ ሥራ ፡ ሲሠራ ፡ የሕዝቡ ፡ ሀብት ፡ ያድጋል ። የሕዝ
 ቡም ፡ ሀብት ፡ ካደገ ፡ ዘንድ ፡ ባንክ ፡ ይጠቀማል ። ስለዚህ
 ህም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ባንክ ፡ የሚፈልገው ፡ የገንዘብ ፡ ጥቅም ፡
 ብቻ ፡ እንደሆነ ፡ ከሁሉ ፡ በፊት ፡ የባንኩን ፡ ሥራ ፡ ሞኖፖል
 ነት ፡ ለቆ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በሥራ ፡ እንዲሠለጥን ፡ እን
 ደ ፡ ተቻለው ፡ መጠን ፡ መርዳት ፡ አለበት ። ይህን ፡ ካላደረገ ፡
 ግን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ ድኸነት ፡ ላይለየው ፡ ነውና ፤ ባንኩ
 ም ፡ ለወደ ፡ ፊት ፡ የሚያገኘው ፡ ትርፍ ፡ አይበዛም ። ባንክ ፡ አፍ ፡
 አቢሲኒያ ፡ ከቆመ ፡ ወዲህ ፡ ይኸው ፡ ፲ ፡ ዓመት ፡ ሊሆን ፡ ተቃ
 ርቧል ። የባንኩ ፡ ማኅበረተኞች ፡ ግን ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ለባ
 ንኩ ፡ ሥራ ፡ ካገቡት ፡ ገንዘብ ፡ አንድም ፡ ወለድ ፡ አልተቀበሉ
 ም ። የማኅበሩም ፡ አማካሪዎች ፡ ባመት ፡ ባመት ፡ ለመቀበል ፡
 በማኅበሩ ፡ ደንብ ፡ የተፈቀደላቸውን ፡ ደመወዝ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡
 ድረስ ፡ አልተቀበሉም ። ነገሩም ፡ እንዲህ ፡ መሆኑ ፡ አያስገርምም ።
 ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ባልሠለጠነ ፡ አገር ፡ ባንክም ፡ ቢቆም ፡ ትርፍ ፡
 አያገኝም ። የባንኩም ፡ ሥራ ፡ ራጽሞ ፡ ሞኖፖል ፡ በሆነበት ፡
 አገር ፡ ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ አይሠለጥንም ።

የኢትዮጵያን ፡ አገር ፡ የመሰለ ፡ ሀብታም ፡ መሬት ፡ የትም ፡
 ብንሄድ ፡ ብዙ ፡ አናገኝም ። ያገሩ ፡ ሕዝብ ፡ ሠልጥኖ ፡ እንደ
 ሚገባ ፡ ቢሠራ ፡ እንኳን ፡ አንድ ፡ ባንክ ፡ ሺሕ ፡ ባንኮችም ፡ ቢሆኑ ፡
 ብዙ ፡ ትርፍ ፡ ያገኙበት ፡ ነበር ። ሕዝቡ ፡ በሥራ ፡ ካልሠለጠነ ፡
 ግን ፡ እንኳን ፡ ብዙ ፡ ትርፍ ፡ እንዲያገባ ፡ ተብሎ ፡ የቆመው ፡
 ባንክና ፡ ትንሽ ፡ ትርፍ ፡ ይበቃኛል ፡ የሚለው ፡ አንድ ፡ አጣሪ
 ም ፡ ሐሳቡ ፡ አይሳካለትም ።

፲፭ኛ ፡ ምዕራፍ ።

ዕውቀት ፡ የሌለው ፡ ሰው ፡ የዝግግን ፡ ቁመትና ፡ መብረቅ ፡
 ሲያይ ፡ የትልቅም ፡ ነጐድጓድ ፡ ጨኽት ፡ ሲሰማ ፡ የፈጣሪው
 ን ፡ ሥራ ፡ ያደንቀዋል ። አስተዋይ ፡ የሆነ ፡ ሃይማኖተኛው ፡
 ግን ፡ የንብንና ፡ የጉንዳንን ፡ ትጋት ፡ የሥራቸውንም ፡ ትክክልነት ፡
 የሥርዐታቸውን ፡ ማማር ፡ አይቶ ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ ፍጥረት ፡